प्रकाशक र विशेष सल्लाहकार

भिक्षुणी धम्मवती

फोन: ५३५९४६६

सम्पादक

भिक्षुणी वीर्यवती

फोन: ९८४१५३४१०९

सम्पादन सहयोगी

भिक्षुणी शुभवती

फोन: ९८४१३२९००५

व्यवस्थापकहरु

ध्रुवरत्न स्थापित

फोन: ९८४१२६३३५५

इन्द्रमान महर्जन

फोन: ९८४१४३४५७२

कार्यालय

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

धर्मकीर्ति विहार

श्रीघ: नघ:टोल

पोष्ट बक्स नं. ४९९२, काठमाडौं

फोन: ५३५९४६६

email: gurumawiryawati@gmail.com

subhawati26@gmail.com

बुद्ध सम्बत् २५६९

नेपाल सम्बत् ११४५

इस्वी सम्बत् २०२५

बिक्रम सम्बत् २०८२

विशेष सदस्य	रु. २०००/- वा सो भन्दा बढी
वार्षिक	रु. १००/-
यस अङ्कको	रु. १०/-

धर्मकीर्ति

(बौद्ध मासिक)

THE DHARMAKIRTI

A Buddhist Monthly

11th JUN 2025

वर्ष- ४३	अङ्क- २	ज्या: पुन्हि	जेठ २०८२

अत्तानं चे तथा कयिरा - यथञ्ञमनुसासति

सुदन्तो वत दम्मेथ - अत्ता हि किर दुद्दमो

★ **मेपिन्त बियागु उपदेशयात न्हापां थम्हं निं पालन याय् फय् क्यमा: । छाय् धा:सा थ:त ज्ञानी याय्फुसा जक मेपिन्त नं ज्ञानी याय् फई । तर थ:त ज्ञानी याय्गु ज्या तसकं थाकु ।**

★ **अरूलाई ज्ञान दिई ज्ञानी बनाउन अगाडि आफू ज्ञानी (अनुशासित) बन्न जरूरी छ । आफूलाई ज्ञानी अनुशासति बनाउन सक्ने व्यक्तिले मात्र अरूलाई अनुशासनमा राख्न सक्षम हुनेछ । तर आत्मदमन गर्ने कार्य धेरै कठिन छ ।**

★ If a man makes himself as he teaches discipline others to be, then being himself well - subdued, he may subdue others, for one's ownself is difficult to subdue.

; fw'j fb /

दिवंगत रत्नदेवी मानन्धर

बुन्हि: बि.सं. १९८७ आश्विन ४ गते, त्रयोदशी, शनिवार
मदुगु न्हि : बि.सं. २०६९ ज्येष्ठ २ गते,
दशमी, मङ्गलवार

दिवंगत देवनारायण मानन्धर

बुन्हि: १९८३ कार्तिक ३ गते, श्रीघः पुन्हि, मङ्गलवार
मदुगु न्हि : बि.सं. २०५६ श्रावण ३० गते,
चतुर्थी, आइतवार

धर्मकीर्ति पत्रिका वर्ष ४३, अङ्क २ या रङ्गीन कभर पेज "देवरत्न स्मृतिकोष" पाखें धर्मदान यानादीगु खः । धर्मदान यानाः सञ्चित पुण्य शक्तिं दिवंगत जुयादीपिं उपासक देबनारायण मानन्धर व उपासिका रत्नदेवी मानन्धर सहित सकलें पितृजनपिनि सुगति व निर्वाण कामना यासे पुण्यानुमोदन यानाच्वना ।

अथेहे "देवरत्न स्मृतिकोष" दाता सपरिवारया आयु आरोग्य व निरोगी कामना यासे वय्कःपिसं नं बुद्ध शिक्षायात अभ्यास यायां थथःगु जीवन सफल याय् फय्मा धकाः कामना यासे धर्मदानया लागि साधुवाद व्यक्त यानागु जुल ।

धर्मकीर्ति पत्रिका परिवार

धर्मकीर्ति विहार

श्रीघः नःघः, काठमाडौं

मुद्रकः न्यू नेपाल प्रेस १४२ मनकामना मार्ग, नागपोखरी, काठमाडौं • फोनः ४५३३९२९, ४५३४८५० • e-mail: newnepalpress011@gmail.com

विषय-सूचि

क्र.सं.	शिर्षक		पृष्ठ
१)	बुद्ध वचन	–	१
२)	आवरण चित्र परियच	–	२
३)	सम्पादकीय- सुख र दुःखका कारण	–	३
४)	भय र भयका कारणहरू	– प्रदिप शाक्य 'घोषक'	४
५)	नेपालमा बुद्ध शिक्षा र धम्मवती गुरुमां	– कुसलञाणी गुरुमां	७
६)	धर्मकीर्ति समाचार	–	९
७)	समयलाई पर्खिरहेका हामी	– विद्याकुमारी बज्राचार्य	१४
८)	ध्यानय् छ्यलागु जीवन	– नातीकाजी महर्जन	१४
९)	वा चायुकि मनू	– बाबुकृष्ण डंगोल	२३

आवरण चित्र परिचय

महासमय सूत्र देशना

✍ **कुसुम गुरुमां**

भगवान् बुद्धले जेठ पूर्णिमाको दिन कपिलवस्तु महावनमा १० हजार चक्रवालबाट एकत्रित भएका देव ब्रह्माहरूलाई देशना गर्नुभएको महासमय सूत्र देवताहरूलाई प्रिय सूत्र मानिन्छ ।

बुद्ध कालिन समयमा आफ्ना साखै नातादार पर्ने शाक्य र कोलिय दुई राज्यहरूको बीचबाट बगिरहेको रोहिणी नदीको पानी दुबै देशका जनताले सामूहिक रूपमा लगी सिँचाई गरी रोपाईं कार्य गर्दै आइरहेका थिए । एकपटक खडेरी लागी बालीनाली सुक्न थाल्यो । फलस्वरूप पानी यथेष्ठ पुगेन । नदीको पानी हानथाप हुनथाल्यो । हुँदाहुँदै किसानहरू (दुवै तर्फका) देखि शुरू भएको कलह विस्तारै राज्यसम्म पुग्यो । फलस्वरूप दुबै राज्यहरू बिच परस्पर एकले अर्कालाई जाति वंशमा चोट पुग्ने गरी गाली गलौज एवंम् लाञ्छना लगाउँदै वाक युद्ध चल्न थाल्यो । आरोप पत्यारोप लगाउँदै उक्त कलहले दुई राज्यबिच लडाईं नै लड्ने निष्कर्षमा पुगे । कपिलवस्तु र कोलिय दुवै तर्फबाट सेनाहरू शस्त्र बोकी युद्धका लागि तयार भएर निस्के ।

यस घटना घट्नु अगाडि शाक्यमुनी बुद्धले थाहा पाउनु भयो । उहाँ पात्र चीवर धारण गर्नुभई उक्त घटना स्थलमा पुग्नु भयो र बिचमा रहनुभई दुवै पक्षलाई प्रश्न गर्नुभयो –

भगवान् बुद्ध - पानीको मूल्य ठूलो छ कि रगतको मूल्य ठूलो छ ।

उत्तर - रगतको मूल्य ठूलो छ ।

भगवान् बुद्ध - पृथ्वीलाई अधिनमा राख्ने राजाहरूको रगतको मूल्य कति छ ?

उत्तर - वहुमुल्य ।

भगवान् बुद्ध - अल्प मूल्य पर्ने पानीको कारणले अनमोल रगतको मूल्य भएका राजाहरूलाई नाश गर्नु उचित छ ?

यसरी भगवान् बुद्धले प्रश्न गर्नुहुँदै पानीको मूल्य भन्दा रगतको मूल्य बढी भएको यथार्थतालाई महशूस गराउनु हुँदै कोलिय र शाक्यहरू बिचको वैमनश्यता हटाउनको लागि यस गाथा पनि भन्नुभयो ।

सुसुखं वत जीवाम - वेरिनेसु अवेरिनो
वेरिनेसु मनुस्सेसु - विहराम अवेरिनो

शत्रुहरू र वैरीहरूको माझ रहेर पनि शत्रु विहिन अवैरी भई बाँचिरहन पाउनु सुखद् हो । शत्रु र वैरी मनुष्यहरू माझ हामी अवैरी भएर विहार गरौं ।

उहाँले त्यस समय अन्य ५ वटा जातकहरू पनि देशना गर्नुभएको थियो ।

भगवान् बुद्धले लडाईं लड्न आएका आफन्तहरूलाई झगडाको अवगुण र मेलमिलापको गुण बढाउने प्रसंग अनुसार जातकहरूको देशना पछि यिनीहरूको मनमा धर्मसंवेग उत्पन्न गराउन "अत्तदण्ड सुत्त" पनि देशना गर्नुभयो । झगडालु र द्वेषी मानिसहरूको संसारमा कुनै सारत्व प्राप्त गर्न असमर्थ जन्म मरण चक्रमा नै घुमिरहने भएकोले द्वेषभाव त्यागी छिट्टै तृष्णालाई प्रहाण गरेर निर्वाण प्राप्त गर्ने मार्गको देशना गर्नुभयो । तथागत बुद्धको अमृतमय देशना सुनेर कोलिय र शाक्य राजाहरू बीच मनमा संवेग उत्पन्न भएर कलह विवादलाई त्यागेर बुद्धको शरणमा गई दुवै तर्फबाट ५०० जना व्यक्तिहरू प्रव्रजित भए ।

५०० जना प्रव्रजित भइसकेपछि ती नवक प्रव्रजितहरूको चित्त एकाग्र गर्न उनीहरूलाई आफ्नो ऋद्धिद्वारा कुणालदह लानुभयो र पछि कपिलवस्तु महावनमा नै फर्केर आउनुभयो । त्यसपछि भगवान् बुद्धले कर्मस्थान ध्यान, विपश्यना ध्यान सिकाउनुभयो । त्यसलाई महत्व दिई ध्यान वृद्धि गरेर उनीहरूले प्रतिसम्भिदा सहित अर्हत फल प्राप्त गरे ।

कपिलवस्तुको महावनमा तथागत बुद्धले ५०० जना प्रतिसम्भिदा सहित अर्हत भिक्षुहरूलाई महासमय सूत्र देशना गर्नुभएको थाहा पाएर १० हजा चक्रवालबाट देवब्रह्माहरू समागम हुन आए । मनुष्यसहित देवब्रह्माहरूले यथासक्य छिट्टै

(क्रमशः पेज ११ मा हेर्नुहोला)

▪ सम्पादकीय ▪

सुख र दुःखका कारण

यानि करोति पुरिसो तानि पस्सति अत्तानि
कल्याणकारी कल्याणं पापकारि च पापकं
यादिसं वपते बीजं तादिंसं हरते फलं

अर्थात् राम्रो वा नराम्रो नियतले गरेको काम र कुराको नतीजा जसले गर्छ उसलाई नै भोगाउने प्रकृतीको नियम छ । त्यसैले जस्तो बीऊ रोपिन्छ, त्यस्तै फल प्राप्छ हुन्छ, असल गर तिमीलाई अहिले र पछि असल नै हुन्छ, खराब गर तिमीलाई अहिले र पछि खराब नै हुन्छ ।

धम्मपदमा उल्लेखित बुद्ध वचनले भनिरहेको छ – मन सबै अवस्थामा प्रमुख बनिरहन्छ । राम्रो नियतले कुरा गर काम गर भाग्य रूपी सुखले तिम्रो छाँया बन्दै साथ दिनेछ । तर नराम्रो नियतले गरेको काम कुराको फलले गाडा तान्दा आउने गऱ्हौं पांग्रा जस्तै दुर्भाग्य रूपी दुःख पछ्याउँदै आउँछ ।

भगवान् बुद्धले बताउनु भएको यी प्राकृतिक नियमहरूलाई अध्ययन गर्दै जाँदा दुःखका कारण पत्ता लगाउन सजिलो छ । बुद्ध शिक्षाले भनिरहेको छ –

यो संसार कारण र त्यसको परिणामको आधारमा चलिरहेको छ । आफ्नो चेतनाको हिसाबले फल प्राप्त भइराखेको सत्य नियमलाई विश्वास गर्न सक्ने व्यक्तिले आफ्नो जीवनमा प्राप्त भइरहेका सुख र दुःखको कारण आफै रहेछ भनेर बुझ्न सक्छ । यस्तो व्यक्तिले आफ्नो तर्फबाट अरूको शरीर, मन, धन र यशकीर्तिमा हानी नपुग्ने तरिकाले काम र कुरा गर्ने बानी बसाल्छ । यस्तो व्यक्ति इमान्दार र भलाद्मी स्वभावको हुन्छ । विश्वास योग्य पात्र बन्छ । बेइमान कदापि हुँदैन । यस्तो इमान्दार व्यक्तिहरूको बाहुल्यता भएको परिवार, समाज र देशमा अनावश्यक झैझगडा र अशान्ति हटेर जाने गर्छ ।

तर आजभोली परिवार, समाज र देशमा अतिवादी हुने र स्वार्थी भावनाले जरो गाडेको कारणले पनि असन्तुष्टता, झैझगडा र अशान्तिले ठाउँ लिएको देखिन्छ । विलासी जीवन बिताउन र सुविधामुखी जीवनको आशा र चाहनाको पछि लाग्दै उक्त चाहना परिपूर्तिका लागि शक्ति प्रयोग गर्ने क्षमता भएकै व्यक्तिहरूबाट भ्रष्टाचार, हत्या, चोरी र डकैटी जस्ता काण्डै-काण्ड श्रृजना गरी अपराधिक कार्यहरू भइरहेका हुन्छन् । यस्ता छलकपट र जालसाजीपूर्ण कुकर्महरूले देशमा अशान्तिपूर्ण भय र आतङ्कले ठाउँ लिन पुग्छ । यस्ता विकृतीहरू हटाउन, निमित्यान्न पार्न देशलाई ठीक मार्गमा लान यो अतिमार्गलाई निर्मूल पार्नु सरकारको प्रथम कर्त्तव्य हुनेछ । यस अतिमार्ग निर्मूल पार्न सकेमा मात्र मध्यम मार्गले स्थान लिनेछ ।

देशमा आतङ्क र अशान्ति श्रृजना हुने अर्को कारण बाँच्नको लागि जनतालाई चाहिने अत्यावश्यक आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति हुन नसक्नु हो । भोकाएको व्यक्तिले यस समस्या सहेर बस्न कठिन हुन्छ । फलस्वरूप बाध्य भएरै अपराधिक कार्यहरू हुन पुगिरहेको देखिन्छ । त्यसकारण भगवान् बुद्धले दीघ निकाय कूटदन्त सूत्रमा यसरी उल्लेख गर्नुभएको छ –

देशमा गरीबीको कारणले अपराधिक कार्यहरू, अशान्ति र उपद्रवहरू भइरहेका छन् भने उक्त समस्या हटाउनका लागि सर्वप्रथम जनताले चाहेका अत्यावश्यक आधारभूत आवश्यकताहरू परिपूर्ति गराउने अभियान चलाउन जरूरी हुन्छ । गरीबीको समस्या हटाउने प्रमुख उपाय नै उचित रोजगारको व्यवस्था (भत्ता सहितको तलबको व्यवस्था), ब्यापार व्यवसाय चलाउने व्यापारीका लागि उचित लगानी र पूँजीको व्यवस्था, कृषी व्यवसायमा लाग्ने कृषकको लागि जमीन, कृषी औजारहरू, बीऊ बीजन र सिंचाईको उचित ब्यवस्था आदि मिलाउनु सरकारको प्रमुख कर्त्तव्य हुन आउँछ ।

यस कार्यले देशको आर्थिक स्थिति उकास्न सहयोग पुग्नेछ । जनताको जीवनस्तर माथि उठ्न टेवा मिल्नेछ । यो दोस्रो अति मार्गलाई हटाउने उपाय हो ।

भगवान् बुद्धले दिनुभएको सल्लाह अनुसार दुई अति मार्गहरूलाई हटाई मध्यम मार्ग अपनाउँदै बुद्ध जन्मभूमी नेपालका जनताले आ-आफ्नो जीवन ठीक तरिकाले उकास्ने भाग्य प्राप्त गर्न सकुन् । फलस्वरूप बुद्ध जन्मभूमी नेपाल भन्ने कथन पनि साकार हुन सकोस् । धर्मकीर्तिको यही कामना रहेको छ ।

भवतु सब्ब मंगलम् ।

भय र भयका कारणहरू

✍ **प्रदिप शाक्य 'घोषक'**
नयाँ बानेश्वर-३१, काठमाडौं

'भय' भन्ने पालि शब्दको नेपाली पर्यायवाची शब्दहरू हुन - डर अथवा त्रास। मानव जीवनमा प्रायजसो सबैले नै अनुभूति गरेको हुनुपर्छ - डर र त्रासको। यसलाई मनोवैज्ञानिक तवरले केलाई हेर्ने हो भनें हरेक व्यक्तिमा उसको शारीरिक विकास संगसंगै संवेगात्मक विकास पनि भइरहेको हुन्छ। शारीरिक विकासलाई प्रत्यक्षरूपमा बाहिरबाटै देख्न सकिन्छ। तर संवेगात्मक विकासलाई देख्न सकिन्न। उदाहरणको लागि कुनै एक व्यक्ति शिशुको रूपमा जन्मन्छ र क्रमशः समयसंगै उसका विभिन्न अङ्ग प्रत्यङ्गहरूको बृद्धि हुँदै आकार प्रकारमा परिवर्तन देखापर्दछ। फलस्वरूप उचाई, तौलमा अभिवृद्धि हुन्छ। यसरी व्यक्तिको शारीरिक विकास संगसंगै मानसिक विकास पनि भइरहेको हुन्छ।

यही मानसिक विकासलाई नै यहाँ संवेगात्मक विकासको रूपमा लिईन्छ। संवेग दुई प्रकारका हुन्छन् – (१) रमाइलो संवेग र (२) नरमाईलो संवेग। व्यक्तिले जुन क्रियाकलाप गर्दा आफ्नो मन प्रफुल्लित भई खुशी र सुखको अनुभव गर्दछ। यसलाई रमाइलो संवेग भनिन्छ। त्यस्तै कुनै क्रियाकलापबाट मन खिन्न, अप्रसन्न भई चिन्तित र दुःखित बनाउँछ भने त्यसलाई नरमाइलो संवेग भनिन्छ।

यहाँ चर्चा गर्न लागिएको विषयवस्तु भय अथवा डर, त्रास उत्पन्न हुंदा पनि व्यक्तिको मन अत्यन्तै अप्रसन्न र दुःखित हुन्छ। त्यसैले यसलाई पनि नरमाइलो संवेगको संज्ञा दिन सकिन्छ।

मानव जीवनमा संधैभरी खुशी नै खुशी अथवा सुख नै सुख हुन्छ भन्ने पनि हुन्न। कुनैबेला सुख हुन्छ त कुनै बेला दुःख पनि हुन्छ। उदाहरणको लागि आफ्ना आँखाले देखेका राम्रा-राम्रा कुराहरू गुमाउनु पर्दा, नराम्रो र हेर्न नचाहेका विषय वस्तुहरू, दृश्यहरू हेर्नु पर्दा, देख्नु पर्दा दुःख हुन्छ। यथार्थमा भन्नुपर्दा पञ्चकाम इन्द्रियहरूको वशमा परेर हामीले जुन-जुन कुरालाई सुख आनन्द मानि आइरहेका हुन्छौं, त्यसको ठीक विपरित क्रियाकलाप भोग्नु पर्‍यो कि यसबाट दुःख निम्तिने हुन्छ। वास्तवमा यी रमाइला नरमाइला दुबै संवेगहरू हाम्रो मन भित्र नै उब्जिने कुरा हुन्। नरमाइलो संवेग अन्तर्गत पर्ने 'भय' अथवा 'डर' पनि यसरी नै मनभित्र उब्जिने र मनबाटै अनुभूति गरिने कुरा हो। तर डर उत्पन्न हुनको लागि पनि खास खास परिस्थितिहरू सिर्जना हुनु जरुरी हुन्छ। कुनैबेला आफ्नो अनुकूल वातावरण नहुँदा पनि डर उत्पन्न भैरहेको हुन्छ भने कुनै-कुनै बेला आफैंले पनि स-साना नानीहरूको बानी ब्यहोरा सुधार्नको लागि डर देखाएर उनीहरूको मानसिकतामा भय उत्पन्न गराईरहेका हुन्छौं। शायद तपाईं हामी सबैले बालावस्थामा अनुभव गरेकै कुरा हो कि कहिलेकाहिं हामीले बाबु-आमाले चाहेजस्तो क्रियाकलाप नगर्दा जस्तै समयमा खाना नखाईदिंदा, सुत्ने बेलाम सुत्न नमान्दा, भनेको नमानि जिद्दि गरिरहँदा आदि विभिन्न अवस्थामा हामीलाई कुनै मूर्त वा अमूर्त वस्तु जस्तै प्रहरी, ढाडे विरालो, बाघ, भालु आदिको अनुकरणात्मक स्वरद्वारा हाउगुजी देखाएर डर उत्पन्न गराइरहेको अवस्थालाई लिन सकिन्छ।

यसरी विभिन्न अवस्थामा विभिन्न प्रकारले वातावरण सिर्जना गरेर पनि मनमा कृत्तिम डर उत्पन्न गराईरहेको हुन्छौं। यसरी हेर्दा भय अर्थात् डर भनेको मानव जीवनमा आइपरेका विविध समयको परिस्थितिजन्य मानसिक उपज हो भन्नुमा अत्युक्ति नहोला।

अझ गहिरिएर अध्ययन गर्ने हो भने आध्यात्मिक रूपमा विचार गर्दा पनि मानिसमा एक किसिमको डर, त्रास सिर्जना भईरहेको हुन्छ। जो मानिस आध्यात्मिक भई धार्मिक आचारयुक्त क्रियाकलाप गरिरहेका हुन्छन्, उनीहरूमा पनि एक किसिमले पाप र पुण्यरूपी डर, त्रासको बिजारोपण भएको हुन्छ। भनिन्छ पुण्य गरे मरणपछि स्वर्ग गईन्छ भने पाप गरे नरकमा। यसले गर्दा मानिस पाप देखि विरत भएर डरबाट टाढा रहनको

लागि सँधै कुशल कर्महरू सम्पादन गरी अघि बढ्न प्रेरित र प्रयासरत हुन्छन् । यसरी उद्दत रहँदा रहँदै पनि कहिलेकाहिं उक्त भयरूपी भयभैरवले पछ्याईरहेकै हुन्छ । यसरी भय उत्पन्न गराउन जीवनका विविध पक्षहरूको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ । जुन बुँदागत रूपमा यसप्रकार उल्लेख गरिएको छ –

(क) राजनैतिक पक्ष : कोही व्यक्तिहरू राजनीतिक कर्म गरेर अगाडि बढिरहेका हुन्छन् । उनीहरूलाई आफ्नो राजनीतिक यात्रामा कतै ठेस त लाग्ने हैन भनी निर्वाचनताका भय उत्पन्न हुने गर्दछ ।

(ख) सामाजिक पक्ष : हरेक व्यक्ति आफ्नो समाजमा केही प्रशंसनीय क्रियाकलाप गरेर प्रतिष्ठा हासिल गरेर बस्न चाहेका हुन्छन् । यद्यपि सबैले प्रतिष्ठित हुन सकिरहेको पनि हुँदैन । यसै क्रममा प्रतिष्ठित भइसकेका व्यक्तिहरूको मान, सम्मान, इज्जत प्रतिष्ठा गुम्न जान्छ कि भनेर डराइरहेको हुन्छ ।

(ग) आर्थिक पक्ष : समाजमा आर्थिक रूपले सवल र दुर्बल दुवै प्रकारका व्यक्तिहरू हुन्छन् । जो निर्धन, दरिद्र एवं गरीव हुन्छ उसको लागि प्रत्येक दिन के खाउँ, के लाउँ, कसो गरुँ भनेर जीवन व्यतित गर्नकै लागि भयभित भएर गुजारा गरिरहनुपरेको हुन्छ । अर्कोतिर जो धनी तथा सम्पन्न छ, उसको लागि उक्त सम्पत्ति राम्ररी भोग गर्न पाईएला या नपाईएला भन्ने चिन्ताले भयभित तुल्याएको हुन्छ ।

(घ) मानसिक पक्ष : हरेक व्यक्ति आ-आफ्नो क्षमता दक्षता अनुसार कर्म गरेर कुनै न कुनै व्यवसायमा अवलम्बन गरी जीविकोपार्जन गरिरहेका हुन्छन् । जस्तैः शिक्षक, प्राध्यापक, चिकित्सक, इन्जिनियर, व्यापारी, विद्यार्थी, किसानी आदि । यिनीहरूमा पनि आफ्नो व्यवशायमा उन्नति प्रगति गर्न सक्ला कि नसक्ला भनी मानसिक रूपमा चिन्ता र डर उत्पन्न भईरहेको हुन्छ ।

(ङ) बौद्धिक पक्ष : जो व्यक्ति अध्ययनशील छ, आफ्नो अध्ययन कार्यमा दत्तचित्त भई लागिरहेको हुन्छ, तथापि उक्त अध्ययन कार्यमा सफलता हासिल होला कि नहोला भनी डर अथवा भय उत्पन्न भइरहेको हुन्छ ।

उपरोक्त उल्लिखित पक्षहरू बाहेक पनि व्यक्तिलाई भय उत्पन्न गराउने भय विविध कारणहरू हुन् । ती हुन् – राज भय, चोर भय, अग्नि भय र जल भय ।

राज भय : यस अन्तर्गत राज्यबाट नागरिकहरूलाई उत्पन्न हुनसक्ने डर त्रासलाई लिईन्छ । जस्तैः द्वन्दको बेला नागरिकहरूमा एक किसिमको डर उत्पन्न हुनुलाई राजभय भनिन्छ ।

चोर भय : मानिसहरूलाई जतिसुकै बलियो घर वा महल वा दरवारमा रहे बसेता पनि कुनै न कुनै बेला आफ्नो भौतिक सम्पत्ति गुमाउनुपर्ला कि अर्थात् चोरी डकैती पो होला कि भनेर डर, त्रास उत्पन्न भइरहेको हुन्छ । जसको कारण आफ्नो सम्पत्ति सुरक्षित गर्नको लागि चारैतिर अग्ला-अग्ला पर्खालद्वारा घेरिएको हुन्छ । यसको साथै काँढेदार तार-बार समेत लगाइएको हुन्छ । त्यस्तै ठूलठूला व्यापारीक महलहरूमा ठूलठूला ढोकाको प्रयोग गर्नुको साथै उक्त ढोकाहरूमा अत्याधुनिक ताला साँचोहरूको समेत प्रयोग गरी आधुनिक सुरक्षा प्रणालीको लागि सिसि क्यामेरा समेत प्रयोग गरिराखेको हुन्छ ।

अग्नि भय : त्यस्तै हरेक व्यक्ति आगोद्वारा हुनसक्ने भय आतंकबाट पनि अलग रहन चाहन्छ । जसको लागि ठूला-ठूला महलहरूमा अग्नि रक्षकको रूपमा अग्नि नियन्त्रक उपकरणहरू, जडान गरिएको पाईन्छ । सुख्खा याममा हुने खडेरीको कारण प्राकृतिक रूपमा डढेलो लागेर पनि विनाश हुने गरेका उदाहरणहरू थुप्रै हुन् । विद्युतीय उपकरणको प्रयोकबाट पनि उत्पन्न हुनसक्ने भयको कारण सावधानीपूर्वक काम गरिएका हुन्छन् ।

जल भय : मानिसहरू पानीको कारण हुनसक्ने विनाशकबाट पनि अत्यन्तै भयभित भइरहेका हुन्छन् । जस्तैः अति वर्षाको कारण बाढी, पहिरो आदिबाट उत्पन्न हुने भय, त्रासलाई लिन सकिन्छ । नदी, खोला किनार तथा समुद्र तटमा बसोबास गर्ने मानिसहरूले जहिले पनि यस किसिमको भयबाट पिडित भएर जीवन यापन गरिरहनु परको हुन्छ ।

यसरी नियालेर हेर्दा मानब जगत एक किसिमले भयभित र त्रसित वातावरणमा नै पुर्नजीवित भइरहेको आभास हुन्छ । यद्यपि शाक्यमुनि तथागत गौतम बुद्धले आजभन्दा करीब २६०० वर्ष अघि बुद्धत्त्व लाभ गर्नु भएपछि धर्मचक्र प्रवर्तन गर्ने सिलसिलामा मानवमा उत्पन्न हुने यस्ता भयरूपी भयभैरवलाई के कसरी उत्पन्न हुन्छन् र यसका कारणहरूबारे उहाँबाट 'भयभैरव' सूत्रमा स्पष्ट रूपमा देशना गर्नु भएको कुरा निम्नानुसार उल्लेख गरिन्छ –

१) अपरिशुद्ध र दोषपूर्ण कायकर्मको कारण
२) अपरिशुद्ध र दोषपूर्ण वचि कर्मको कारण

३) अपरिशुद्ध र दोषपूर्ण आजिविकाको कारण
४) अपरिशुद्ध र सदोष मानसिक कर्म
५) आफ्नै अभिध्या (गहिरो लोभ) तथा पञ्चकाम विषयमा तीव्र रागको कारण
६) आफ्नै कापन्न (विभ्रान्त तथा क्लेश अनुरूप गएको) चित्त तथा प्रदुष्ट चित्त सङ्कल्पको कारण
७) आफ्नै थीनमिद्ध (शारीरिक/मानसिक अल्छिपन) को कारण
८) आफ्नै अस्थिर र अशान्त चित्त भएको कारण
९) आफ्नै शङ्का र उपशङ्काको कारण
१०) आफ्नो मात्र प्रशंसा र अरूको निन्दाको कारण
११) आफ्नै डर र कातर स्वभाव भएको कारण
१२) आफ्नो मात्र लाभ, सत्कार र यश कीर्तिको कामना गर्ने कारण
१३) आफ्नै अल्छि र वीर्यहिनताको कारण
१४) आफ्नै विस्मृत र प्रज्ञाविहिनताको कारण
१५) आफ्नै व्यग्र र विभ्रान्त चित्तका कारण
१६) आफ्नै मन्द बुद्धि, दुष्प्रज्ञताको कारण

उपरोक्त उल्लिखित विवरणको आधारमा केलाएर हेर्ने हो भने भय अर्थात् डर, त्रास हुनुको एउटै कारण आफ्नै कर्म र त्यसको परिणाम स्वरूप चित्तमा उत्पन्न हुने मानसिक उपज भन्न सकिन्छ ।

नेपाली कथन अनुसार 'नबिराउनु नडराउनु' भनिएता पनि मानिसले आफ्नै चित्तलाई रागद्वेष, मोहरूपी, क्लेशमल रहित भएर व्यवहार गर्न सकेको खण्डमा मात्र निर्मल चित्तको स्वामी बन्न सक्छ । यसरी दोषरहित अर्थात् परिशुद्ध चित्तद्वारा सम्पादन गरिने क्रियाकलापबाट मात्र मानिस भयभित हुनबाट बञ्चित हुनुसक्छ । यदि कुनै पनि व्यक्तिबाट सम्पादित क्रियाकलाप सदोषपूर्ण, अपरिशुद्ध र क्लेशयुक्त छ भने उ जहिले पनि भयभैरवको शिकार बन्नुपर्ने हुन्छ । अतः मानिसले भयरहित भएर उन्मुक्त एवं स्वतन्त्ररूपमा जीवन व्यतित गर्ने हो भने बुद्धोपदेशित उक्त सूत्रलाई आत्मसात् गरी आफ्नो जीवनमा नित्य अभ्यासरत रहनु अपरिहार्य हुन्छ । यसरी परिशुद्ध चित्तबाट सम्पादित कार्यकुशलताको कारणबाट मात्र भयमुक्त जीवन व्यतित गर्न सकिन्छ । ■

हार्दिक निमन्त्रणा

शरीर स्वस्थ र निरोगी राख्नको लागि हामीले विगत २१ वर्ष देखि
यस धर्मकीर्ति विहारमा योग, ध्यान र रेकी उपचार शिविर
सञ्चालन गर्दै आइरहेका छौं ।
सोही अनुसार यस वर्ष पनि गत वर्षहरूमा जस्तै
भिक्षुणी श्रद्धेय डा. धम्मवती गुरुमांको ९२ औं जन्मोत्सवको पुनित उपलक्ष्यमा
५ दिने निःशुल्क योग, ध्यान र रेकी उपचारको एक घण्टे शिविर सञ्चालन गर्न लागेका छौं ।
यस शिविरमा सहभागी हुन इच्छुक भिक्षु, भिक्षुणी, गुरुमांहरू लगायत धर्मकीर्ति विहार
अन्तरगत रहेका विभिन्न निकायका पदाधिकारीज्यूहरु र
उपासक, उपासिकाहरुलाई पनि हार्दिक आमन्त्रण गरिरहेका छौं ।

कार्यक्रम :
मिति : २०८२ असार ६ गते देखि १० गते सम्म (५ दिन)
समय : विहान ६:३० देखि ७:३० सम्म
स्थान : सभा कक्ष, धर्मकीर्ति विहार
श्रीघः नघः, काठमाडौं

लायन डा. गोपाल प्रधान
लायन्स क्लब अफ काठमाडौं
टेम्पल मां हारती
लायन्स क्लब अफ काठमाडौं ह्याप्पी
लायन्स क्लब अफ काठमाडौं न्यू रेकी परिवार

नेपालमा बुद्ध शिक्षा र धम्मवती गुरुमां

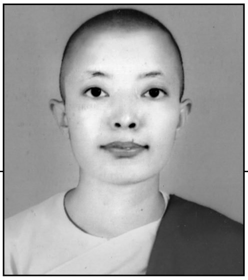

✍ **कुसलञाणी गुरुमां**
रत्न विपश्यना विहार

नेपाल भगवान् बुद्ध जन्मनु भएको पवित्र स्थल हो। बुद्धकै कारण नेपाल विश्वमा प्रसिद्ध रहेको छ। अहिले पनि लुम्बिनीको अशोक स्तम्भमा (**हिद बुधे जाते सक्यमुनीति** अर्थात् – यहाँ शाक्यमुनि बुद्धको जन्म भएको हो।) भनेर ब्रह्मी लिपिमा कुदिएका अक्षरहरू पढ्न र देख्न सकिन्छ। शाक्यमुनि गौतम बुद्धको बाल्यकाल एवं युवावस्था लुम्बिनी, कपिलवस्तु र देवदहका विभिन्न ठाउँहरूमा व्यतीत भएको थियो। उक्त स्थलहरूमा अहिले वर्षेनी लाखौं स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकहरू आउने गरेका छन्। यो क्षेत्र विश्व मानव समुदायकै लागि आकर्षणको केन्द्र बनेको छ। यस्तै ककुच्छन्द र कोणागमन सम्यकसम्बुद्धहरूको जन्मस्थल पनि नेपालकै गोतिहवा र निग्लीहवा हो। यसरी तीनैजना सम्यक् सम्बुद्धहरूको जन्म हाम्रै मुलुकमा भएको भए पनि बुद्धको शिक्षा एवं ज्ञानहरूबारे हामी नेपालीहरू कमै परिचित छौं। जुन हाम्रो लागि विडम्बनाको विषय हो।

शाक्यमुनि गौतम बुद्धले जीवनको यर्थाथ सत्य स्वभावलाई अवबोध गर्दै बहुजनको हित र सुखको लागि धर्म प्रचार-प्रसार गर्नुभयो। उहाँको शिक्षाले मानिसलाई असल, सभ्य एवं जिम्मेवार मानव बनाउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ। बुद्धकालीन समयमा अनगिन्ती ब्रह्मा, देव, मनुष्यहरू लाभान्वित भएका प्रमाणहरू हाम्रासामु सुरक्षित छन्। ब्राह्मण, क्षत्रिय, गोठालो, किसान, महिला, पुरुष, बालबालिकाहरूको ज्ञानको स्तर वृद्धि गर्दै दुःखबाट मुक्त हुन सफल भए। बुद्धको उक्त शिक्षा अहिलेको एक्काइसौं शताब्दीको वैज्ञानिक प्राविधिक युगमा पनि उत्तिकै सान्दर्भिक र जीवनोपयोगी सिद्ध भएको छ। बुद्धको शिक्षा गुरुपरम्परा अनुसार हस्तान्तरण हुँदै बुद्ध परिनिर्वाणपछि अहिलेसम्म रहनुमा उहाँका श्रावक-श्राविका संघको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ।

बुद्धशासनको उन्नति र वृद्धि गर्नमा चार परिषद्हरू भिक्षु भिक्षुणी (त्यागी शासन भारवाहक) र उपासकउपासिका (गृहस्थ शासन भारवाहक) को भूमिका अतुलनीय देखिन्छ। नेपालमा थेरवाद बुद्ध शिक्षाको प्रचारप्रसारमा प्रथम संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरबाट शुरू भएको यात्रा अहिले पनि विभिन्न उतारचढावका बाबजुट निरन्तर अघि बढिरहेको छ। राणाकालदेखि अहिलेको गणतन्त्रको अवस्थासम्म पनि बुद्ध शिक्षाको प्रचारप्रसारमा अनेक प्रकारका विघ्नबाधाहरू र रोकावटमा कमि आएका छैनन्। बुद्ध शिक्षालाई बौद्ध सम्प्रदायसँग मिसाएर हेर्ने दृष्टिले गर्दा यसको आचरणद्वारा प्राप्त हुने लाभबाट वञ्चित हुनु पर्ने स्थिति रहेको छ।

यस्तै नेपालमा थेरवाद बुद्धशासन जीवन्त राख्नको लागि आफ्नो अमूल्य जीवन अर्पण गरिरहनु भएकी एक निडर, साहसी र वाकपटुकता हुनु भएकी व्यक्तित्व हुनुहुन्छ – **धम्मवती गुरुमां**। उहाँ आकाशमा दिनको सूर्यजस्तै जाज्वल्यमान् र अतुलनीय गुणले भरिपूर्ण हुनुहुन्छ। गुरुमांको नामलाई केलाउँदा पालि शब्द **धम्मवन्तु** बाट **धम्मवती** शब्द बनेका हो। जसको अर्थ हो, धर्म भएकी। यहाँ धर्मको अर्थ अनेक छन्, तीमध्ये पनि शील, समाधि र प्रज्ञा त्रिशिक्षा आचरण गरेको व्यक्तिलाई बुझ्नु उपयुक्त हुन्छ। यही कारणले गर्दा उहाँ आमन्त्रण गर्न, पाहुनालाई जस्तै आदरसत्कार गर्न, दान दिन एवं दुई हात जोडी वन्दना गर्न योग्य हुनुहुन्छ। नाम अनुसार काम गर्नु भएकी गुरुमां सबैका आदरणीय, पूजनीय र गौरवनीय हुनुहुन्छ।

नेपालमा थेरवाद बुद्ध शिक्षाको औपचारिक रूपमा शुभारम्भ अखिल नेपाल भिक्षु महासंघद्वारा वि.सं. २०२० सालमा नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा प्रारम्भ भएदेखि भएको थियो। त्यही सालमा धम्मवती गुरुमांले बुद्ध शासनमा झण्डा फहराउन सक्षम व्यक्तिको रूपमा म्यानमारबाट 'सासनधज धम्माचरिय' को उपाधि हासिल गरी स्वदेश आगमन गर्नुभयो। धर्मकीर्ति विहार स्थापना गर्नुअघि नै धम्मवती गुरुमांले धर्मप्रचार अभियान सुरू गर्नुभएको थियो। यस कार्यको लागि म्यानमारका मां गुणवती र नेपालका रत्न मञ्जरी गुरुमांहरू सहयात्रीको रूपमा हुनुहुन्थ्यो। धर्मकीर्ति विहारको स्थापनापछि प्रौढ महिलाहरूका लागि अक्षर आरम्भदेखि

बुद्धशिक्षा दिने प्रौढ कक्षा सुरु गर्नुभयो । धर्मकीर्ति प्रकाशन अन्तर्गत ज्ञानमूलक पुस्तकहरू प्रकाशन तथा स्वयं धम्मवती गुरुमांले अहिलेसम्म नेपाल भाषामा ४० वटा र नेपाली भाषामा ३ वटा पुस्तक लेख्नु भएको छ । यसरी नै नेपालमा सर्वप्रथम ध्यान भावना शिविरको सुरुवात धम्मवती गुरुमांको पहलमा म्यानमार गुरुहरू दो पञ्ञाचारी र दो सुखावती गुरुमांबाट बनेपास्थित ध्यानकुटि विहार तथा बलम्बुस्थित प्रणिधिपूर्ण महाविहारमा भएको थियो । उक्त शिविरमा उहाँ गुरुमांले बर्मिज भाषाबाट दिनुभएको उपदेशलाई धम्मवती गुरुमांले भाषा अनुवाद गर्नुभएको थियो । त्यस्तै म्यानमारबाट आउनु भएका कम्मट्ठानाचरिय श्रद्धेय सयादोहरूले दिनुभएको ध्यान भावना सम्बन्धी उपदेशलाई उहाँले नै भाषा अनुवादमा सहयोग गर्नुभएको थियो ।

त्यस्तै युवाहरूलाई लक्षित गरी 'धर्मकीर्ति अध्ययन गोष्ठी' स्थापनापश्चात् भिक्षु अश्वघोष महास्थविरसहितको सक्रियतामा गाउँ-गाउँमा बुद्धशिक्षा प्रचारको कार्यलाई अगाडि बढाउनुभयो । धर्मकीर्ति मासिक पत्रिकाको प्रकाशनसँगै बुद्धशिक्षा सम्बन्धी लेख, रचना र गतिविधि निरन्तर अघि बढिरहेको छ । समय-समयमा जातक, अभिधर्म र बुद्धवंश आदि देशनाद्वारा बुद्धका शिक्षाहरूलाई जनमानसको मन मस्तिष्कमा राख्न सफल हुनुभएको छ । यस्तै अभिधम्मको महत्वलाई दर्शाएर धम्मवती गुरुमांको जन्मदिनको अवसरमा 'अभिधम्म पालि पाठ' गर्न र गराउनका लागि धर्मकीर्ति विहार लगायत शाखा विहारहरूमा अक्षयकोषको स्थापना गर्नुभएको छ । त्यस्तै भिक्षुणी प्रजापति गौतमीको गुणस्मरण गरी नेपालमा हाल प्रव्रजित गुरुमांहरूको विहार-विहारमा भिक्षुणी प्रजापति गौतमीको मूर्ति स्थापना भइरहेको छ । यसरी नै 'धम्मवती धम्म प्रशिक्षण कार्यक्रम' अन्तर्गत प्रव्रजित गुरुमांहरूलाई धर्मदूतको रूपमा बुद्धशिक्षा प्रचारप्रसारको लागि सक्षम बनाउन विभिन्न कार्यक्रमहरू अगाडि बढिरहेको छ । उहाँकै नेतृत्वमा बुद्धशिक्षा प्रचारप्रसारमा नयाँ आयामहरू थपिँदै आइरहेका छन् ।

उहाँको जीवनीमा नै आधारित भई बर्मी भाषामा **'तमि छेत'**, नेपाल भाषामा **'यःम्ह म्ह्याय्'**, नेपालीमा **'स्नेही छोरी'**, अंग्रेजी भाषामा **'Beloved Daughter'** र थाई भाषामा **'बुतरी फू पेन हाङ दुवङ्गहरू'** गरी ५ वटा भाषामा उपन्यास प्रकाशित भईसकेका छन् । जसबाट गुरुमांले बुद्ध शिक्षाको अध्ययन सँगै धर्म प्रचारप्रसारको यात्रामा भोग्नु भएका दुःख, कष्ट, चुनौती र संघर्षका बारेमा बुझ्न सकिन्छ । यसप्रकार उहाँले बुद्धशिक्षा अध्ययनको लागि गर्नु भएको त्याग र अठोट सबै नव-प्रव्रजितहरूलाई प्रेरणाको स्रोत भई नै रहनेछ । गुरुमांको उपदेशमा धर्मको सारको रूपमा '**मति भिंसा गति भिं नी'** (**मन राम्रो भए गति राम्रो हुन्छ** ।) लाई सूत्रजस्तै जीवन जीउने कलाको रूपमा बुद्धशिक्षालाई प्रचारप्रसार गर्नुभएको छ । जुन सरल शब्द भित्र गम्भीर बौद्ध दर्शनको विषय समावेश भएको छ ।

यसरी नै गुरुमांले उपदेशका क्रममा व्यवहारिक जीवनका घटना र समस्याहरूलाई बुद्धशिक्षाको माध्यमद्वारा सरल र सुबोध्य भाषामा देशना गर्नु भएर विस्तारै अन्धविश्वास हटाई सम्यक् दृष्टि (ज्ञान) ल्याउन महत्वपूर्ण भूमिका निभाउनु भएको छ । त्यस्तै थेरवाद बौद्ध विहार निर्माणद्वारा भौतिक संरचना वृद्धि गरी बुद्धशिक्षालाई ठाउँ-ठाउँमा पुऱ्याउन दत्तचित्तत्त भई लागिरहनु भएको छ । महिला वर्गलाई बुद्धशासनमा प्रव्रजित गराई शासनिक उन्नति र वृद्धिको कार्यमा अगुवाई गरिरहनु भएको छ । उहाँ हाल उमेरको हिसाबले ९१ वर्षको वृद्धत्वमा प्रवेश गरेता पनि उहाँको दीर्घकालीन शासनको हीतको लागि नै अभिप्रेरित छ । यसरी नै विभिन्न संघसंस्थाहरूको कार्य सम्पादनमा अमूल्य सल्लाह र सुझाव दिएर बुद्धशिक्षाको प्रचारप्रसारमा गति दिने खुबी उहाँमा छ । यसरी उहाँलाई बुद्धशासनमा अद्वितीय योगदानको कदर गर्दै म्यानमार सरकारबाट अति उच्च 'अग्गमहागन्थवाचकपण्डित' उपाधि, नेपाल भाषा परिषद्द्वारा 'भाषा थुवाः' र स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन खलःद्वारा 'ज्ञानमाला रत्नवत सिरपा' तथा सामूहिक अभिनन्दन गरिएको छ ।

बुद्धको शिक्षा केवल बौद्धहरूको मात्र नभई सम्पूर्ण प्राणीको हित र सुखको लागि हो भनी मनन गरी सबैले अभ्यास र आचरण गरेर अवबोध गर्न सकिने ज्ञान हो । उहाँ धम्मवती गुरुमांले बुद्धशिक्षाको अध्ययन र प्रचार-प्रसारमा ७५ औं प्रव्रजित जीवन पूर्ण गर्नुभएको छ । उहाँले नेपालमा बुद्धशिक्षा प्रचार-प्रसारमा दिनुभएको योगदानलाई शब्दमा व्याख्या गरेर सम्भव नै छैन । उहाँको बुद्ध शासनिक योगदानलाई बुद्ध जन्मभूमि नेपाल देशको सरकारले पनि उचित महत्वका साथ कदर गर्नु आवश्यक देखिन्छ । बुद्धशासनमा समर्पित उहाँको जीवनगाथा सबैले बुझेर मनन गरी अनुकरण गर्न योग्य छ । उहाँ सबै महिला वर्गहरूका लागि आदर्श पात्र हुनुहुन्छ । उहाँको शासनिक कार्यद्वारा बुद्धशिक्षा चिरस्थायी रहन सकोस् र अन्तमा धम्मवती गुरुमांको सुखी, निरोगी र दीर्घायूको कामना गर्दछु ।

भवतु सब्ब मङ्गलं । चिरं तिट्ठतु बुद्धसासनं ।

(यो लेख 'सम्यक् सन्देश' पत्रिकामा प्रकाशित भइसकेको छ ।)

धर्मकीर्ति बौद्ध ज्ञानमाला भजन गतिविधि

२०८२ बैशाख २६ गते
स्थान- धम्ममोली विहार, समाखुशी
प्रस्तुती- सचिव, प्रेमलक्ष्मी तुलाधर,
धर्मकीर्ति ज्ञानमाला भजन

यसदिन २५६९ औं बुद्ध पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा सामाखुशी स्थित धम्ममोली विहारमा धर्मकीर्ति बौद्ध ज्ञानमाला भजन समूहले ज्ञानमाला भजन प्रस्तुत गरिएको छ। विहार प्रमुख धम्मविजया गुरुमांको निमन्त्रणा स्वीकार गरी ज्ञानमाला भजन मार्फत धर्मप्रचार कार्य भएकोलाई सराहना गर्नुहुँदै श्रद्धेय गुरुमांले ज्ञानमाला समूहलाई रु. १०,०००/- नगद चन्दा स्वरूप प्रदान गर्नुभएको थियो। धर्मकीर्ति ज्ञानमाला भजन समूहले श्रद्धेय गुरुमां धम्मविजया प्रति आभार कृतज्ञता ज्ञापन गर्दै उहाँको आयु आरोग्यको कामना गर्दै साधुवाद व्यक्त गरियो। ❀

२५६९ औं बुद्ध पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा बुद्धपूजा

२०८२ बैशाख २७ गते, शनिवार
स्थान- अतलखु वही, काठमाडौं

यसदिन २५६९ औं बुद्ध पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा अतलखु वही काठमाडौंमा बुद्ध पूजा र धर्मदेशना कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ। अतलखुवहीका मिसा पुचःबाट आयोजित यस कार्यक्रममा वीर्यवती गुरुमांबाट बुद्धपूजा परित्राण पाठ र धर्मदेशना गर्नुभएको थियो। धर्मदेशनाको क्रममा उहाँले बैशाख पूर्णिमाको दिन भगवान् बुद्धको जीवनमा घटेका ५ अमूल्य घटनाहरू विषयमा विश्लेषण गर्नुभई बैशाख पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा भगवान् बुद्धले सिकाउनु भएको अमूल्य ज्ञानलाई आ-आफ्नो जीवनमा पालन गर्दै लान सकुन् भनी कामनाका साथ पुण्यानुमोदन गर्नुभएको थियो। ❀

धर्मकीर्ति पत्रिका विशेष सदस्यहरू

क्र.सं. ९७५

रमला बज्राचार्य
वसन्तपुर, काठमाडौं
रु. २०००/-

धर्मकीर्ति पत्रिकालाई चन्दा

दाता – विकाश शाक्य
वटु, काठमाडौं।
चन्दा रकम रु. ३,०००/-

अल्पकालिन दुर्लभ प्रव्रज्या सम्पन्न

२०८२ साल बैशाख २५ - ३० गतेसम्म
स्थान- नगदेश, बुद्ध विहार, ठिमी

बुद्ध सम्वत् २५६९ बैशाख पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा नगदेश बौद्ध समूह ठिमीले नगदेश बुद्ध विहारमा ५ दिने कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको समाचार प्राप्त भएको छ। प्राप्त समाचार अनुसार उक्त कार्यक्रममा दुर्लभ प्रव्रज्या कार्यक्रममा सहभागी हुनुभई ५ दिन प्रव्रजित जीवन बिताउनु भएका उपासिकाहरूको नामावली यसरी प्रस्तुत गरिएको छ।

अल्पकालिन श्रामणेरी प्रव्रजित गुरुमांहरू

क्र.	गृहस्थ नाम र ठेगाना	प्रव्रजित नाम
१	सरस्वती डंगोल, लाजिम्पाट	दान पारमिता
२	पद्मतारा शाक्य, ओम बहाल	शील पारमिता
३	कमलतारा तुलाधर, कलंकी	नैष्क्रम्य पारमिता
४	चन्द्रदेवी महर्जन, भिमसेन स्थान	प्रज्ञा पारमिता
५	समिता बज्राचार्य, ललितपुर	वीर्य पारमिता
६	गुणक्ष्मी बाडे, नगदेश ठिमी	क्षान्ति पारमिता

अल्पकालिन ऋषिणी प्रव्रजित ऋषिणीहरू

क्र.	गृहस्थ नाम र ठेगाना	प्रव्रजित नाम
१	हरीमाया कोजु, नगदेश ठिमी	सत्य पारमी
२	सूर्यमाया कोजु, नगदेश ठिमी	उपेक्षा पारमी
३	असलमाया प्रजापती, नगदेश ठिमी	अधिष्ठान पारमी
४	ईश्वरीमाया बाडे, नगदेश ठिमी	रमावती
५	हरीदेवी धजु, नगदेश ठिमी	प्रजापति गौतमी
६	गणेशमाया तको, नगदेश ठिमी	यशोधरादेवी
७	सिति नानी वैद्य, नगदेश ठिमी	क्षान्तिवती
८	पूर्णकेशरी हाँय्जु	सुरम्मावती

प्रमाणपत्रसहित अल्पकालिन प्रव्रजित सहभागी महानुभावहरू

९	कान्छीमाया दुवाल	प्रीतिवती
१०	गणेश नानी धजु	उत्पलवर्णा
११	नानीमाया बासु श्रेष्ठ	मैत्रीपारमी
१२	मनोहरा स्थापित	सुप्रभावती
१३	प्रतिमा तुलाधर	नन्दावती
१४	उज्ज्वला तुलाधर	श्रद्धावती
१५	विजया तुलाधर	गुणावती

उक्त कार्यक्रम श्रद्धेय गुरुमांहरू अनुपमा, केशावती, खेमावती र गौतमीको संयुक्त नेतृत्वमा सम्पन्न भएको बुझिएको छ ।

२५६९ औं बैशाख पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा नगदेश ज्ञानमाला भजन खलःको आयोजनामा बैशाख २२ गते देखि २९ गते सम्म ८ दिन टोलटोलमा साप्ताहिक भजन प्रस्तुत गरी ज्ञानमाला भजनको माध्यमबाट बुद्ध शिक्षा प्रचार कार्य पनि सञ्चालन गरियो । ❀

दिनभर महापरित्राण पाठ सम्पन्न

२०८२ बैशाख २५ गते, बिहिवार

स्थान- सिल्भर ओक बैंक्वेट, गैह्री धारा

उपासिका भामा राजकर्णिकारको शुभ देब रथारोहणको उपलक्ष्यमा उहाँको सुस्वास्थ्य एवं दीर्घायु कामना गरी उहाँका सुपुत्र - बुहारीहरू (अमर - नलिनी, कमल - रमिता, रबि - दर्शना); छोरी - ज्वाईं (अनुजा - संजीव) लगायत सपरिवारबाट पवित्र महापरित्राण पाठ कार्यक्रम आयोजना गरी दिनभर प्रव्रजित गुरुमांहरूबाट महापरित्राण पाठ, धर्मदेशना र पुण्यानुमोदन गरी कार्यक्रम सम्पन्न गरियो ।

श्रद्धेय धम्मवती गुरुमांको निर्देशनमा सञ्चालित उक्त कार्यक्रममा सर्वप्रथम बुद्ध प्रतिमा, महापरित्राण पाठ पुस्तक र श्रद्धेय गुरुमांहरूलाई मण्डप भित्र भित्र्याइसकेपछि धम्मवती गुरुमांले पञ्चशील प्रार्थना गराउनु भई कार्यक्रम शुभारम्भ गरियो । सो पश्चात् बुद्धपूजा गरी धम्मवती गुरुमांले महापरित्राण र पञ्चशील विषयमा धर्मदेशना गर्नुभई महापरित्राण पाठ शुरू गरियो । महापरित्राण पाठको क्रममा धर्मचक्र प्रवर्त्तन शुत्र पाठ गर्नु अगाडि श्रद्धेय वीर्यवती गुरुमांबाट धर्मचक्र प्रवर्त्तन विषयमा संक्षिप्त धर्मदेशना गर्नुभयो ।

महापरित्राण पाठ कार्य तालिका :–

क्र.	महापरित्राण पाठ	पाठ गर्नुहुने श्रद्धेय प्रव्रजित गुरुमांहरू
१	सामूहिक पाठ	श्रद्धेय धम्मवती गुरुमां सहित सबै गुरुमांहरू
२	सरणागमण - मेत्तसुत्त	वण्णवती, सुवण्णवती
३	खन्ध सुत्त - धजग्ग सुत्त	अनुपमा, सुजाता

महापरित्राण पाठ श्रवण गर्नुहुँदै दातापरिवार

४	गिरिमानन्द सुत्त - इसिगिलि सुत्त	कुसुम, प्रीतिवती
५	धम्मचक्कप्पवत्तन सुत्त	सुनन्दावती, वीर्यवती
६	महासमय सुत्त	सुमना, उपनन्दा
७	आलवक सुत्त - कसिभारद्वाज सुत्त	नन्दावती, विमलञाणी
८	पराभव सुत्त - वसल सुत्त	निर्मलञाणी, कुशलञाणी
९	सच्चविभङ्ग सुत्त	श्रद्धागौतमी, ञाणवती
१०	आटानाटिय सुत्त (क)	दानवती, मेत्तावती
११	आटानाटिय सुत्त (ख)	करुणावती, ध्यानवती, मुदिता, रूपशीला
१२	सामूहिक पाठ	सबै गुरुमांहरू

महापरित्राण पाठ कार्यक्रममा आमन्त्रित सम्पूर्ण श्रद्धेय गुरुमांहरूलाई आयोजक परिवारबाट जलपान र भोजन प्रायोजन गरी यथाशक्य दान प्रदान पनि गरी पुण्य सञ्चय गरियो । कार्यक्रमको अन्त्यमा पुण्यानुमोदन गरी कार्यक्रम समापन गरियो । ❀

नारायणहिटीमा बुद्धपूजा

२०८२ बैशाख २९ गते, बैशाख पूर्णिमा
स्थान- नारायणहिटी, काठमाडौं

यसदिन नारायणहिटी परिसरमा स्थापित बुद्ध प्रतिमा अगाडि बुद्धपूजा, परित्राण पाठ र धर्मदेशना कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । २५६९ औं बैशाख पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा उपासिका प्रमिला मानन्धर सपरिवारको आयोजनामा सञ्चालित यस कार्यक्रममा श्रद्धेय वीर्यवती गुरुमां र शुभवती गुरुमांले बुद्धपूजा र परित्राण पाठ कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो । सो पश्चात् वीर्यवती गुरुमांले बैशाख पूर्णिमाकै दिन २६१४ वर्ष अगाडि सिद्धार्थ कुमारले बुद्धगयामा बोधिज्ञान प्राप्त गर्नुभई संसारको यथार्थ स्वभाव पत्ता लगाउनु भएको र यस सांसारिक बन्धनबाट मुक्त हुने अमूल्य ज्ञान प्राप्त गर्नुभएको विषयमा धर्मदेशना गर्नुभयो ।

स्मरणिय छ नारायण स्थान परिसरमा उपासिका प्रमिला मानन्धरबाट उहाँका दिवंगत श्रीमान्को पुण्य स्मृतिमा भगवान् बुद्धको प्रतिमा स्थापना गर्नुभएको थियो । कार्यक्रमको अन्त्यमा दातापरिवारको पितृजनहरूको पुण्य स्मृतिमा पुण्यानुमोदन गरी कार्यक्रम समापन गरियो । ❀

आवरण चित्र परिचय

क्लेश प्रहाण गर्न सकुन् र धम्म उपदेश प्रष्टसँग बुझ्न सकुन भन्ने धारणा सहितको करुणा चित्तले तथागतले प्रश्नोत्तरको रूपमा देशना गर्नको लागि अर्को एक निर्मित बुद्ध निर्माण गर्नुभएको थियो ।

त्यसपछि ती देवसमूहले हेर्दाहेर्दै निर्मित बुद्ध आउनु भएर शाक्यमुनी बुद्धलाई वन्दना नगरीकन नजिकै रहेको समान आसनमा बस्नुभयो । भगवान् बुद्धसँग भएको बत्तिस महापुरुष लक्षण सो निर्मित बुद्धसँग पनि थियो । भगवान् बुद्धको शरीरबाट ६ वर्ण रश्मी (तेज) निस्किरहेको थियो भने निर्मित बुद्धको शरीरबाट पनि ६ वर्ण तेज निस्किरहेको थियो । भगवान् बुद्धको शरीरबाट निस्किएको तेज निर्मित बुद्धको शरीरमा फैलियो भने निर्मित बुद्धको शरीरबाट निस्किएको तेज भगवान् बुद्धको शरीरमा फैलियो । यी दुबै बुद्धहरूको शरीरबाट निस्किएको तेज माथि फैलदै गई अकनिट्ठ भूवनसम्म पनि पुग्यो । त्यसपछि त्यहाँ रहेका देवताहरूको शरीरमा परेर चक्रवालको अगाडि प्रतिष्ठित भयो । सम्पूर्ण चक्रवाल नै सुवर्णमय वङ्गोपानसिवि (बाङ्गो छाना) जस्तै चेतियघर जाज्वयमान भयो । दश हजार चक्रवालमा रहेका देवताहरू एउटै चक्रवालमा जम्मा भए ।

१० हजार चक्रवालबाट आएका देवब्रह्माहरूलाई भगवान् बुद्धले महासमय सूत्रका साथै महासमय सूत्र भनेर नै

(क्रमश: पेज १४ मा हेर्नुहोला)

२५६९ औं महापरिनिर्वाण दिवस

२०८२ बैशाख २९ बैशाख पूर्णिमा

स्थान- नगदेश बुद्ध विहार, ठिमी

बुद्ध सम्वत् २५६९ अर्थात् २५६९ वर्ष अगाडि भगवान् बुद्ध बैशाख पूर्णिमाको दिन महापरिनिर्वाण हुनुभएको दिनलाई स्मरण गरी, बैशाख पूर्णिमाको दिनमा नै सिद्धार्थ कुमार २६४९ वर्ष अगाडि लुम्बिनी बनमा जन्मनुभएको र २६१४ वर्ष अगाडि बैशाख पूर्णिमाको दिनमा नै सिद्धार्थ कुमारले बुद्धगयामा बोधिज्ञान लाभ गर्नुभई बुद्ध हुनुभएको त्रिसंयोग घटनालाई स्मरण गरी नगदेश बौद्ध समूहले नगदेश बुद्ध विहारको धम्महलमा श्रद्धेय केशावती गुरुमांको प्रमुख अतिथित्वमा बुद्धपूजा कार्यक्रम आयोजना गरिएको समाचार छ ।

उक्त कार्यक्रममा समूहका उपाध्यक्ष बाबुराम दुवालले स्वागत मन्तव्य प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । समूहका अध्यक्ष एवं म.ठि.न.पा. वडा नं. ७ का वडा अध्यक्ष कृष्ण कुमार प्रजापतिले बैशाख पूर्णिमाको दिनमा भगवान् बुद्धको जीवनीसंग सम्वन्धित माथि उल्लेखित विभिन्न ३ वटा घटनाहरू बारे विश्लेषण गर्नुभयो । प्रमुख अतिथि श्रद्धेय केशावती गुरुमांले भगवान् बुद्धको जीवनी र बैशाख पूर्णिमाको महत्व विषयमा धर्मदेशना गर्नुभयो । यसको साथै समूहका कोषाध्यक्ष रत्नभक्त हाँय्जुले धन्यवाद व्यक्त गर्नुभएपछि कार्यक्रमका सभापति शिवभक्त मेजुले आफ्नो मन्तव्य प्रस्तुत गर्नुभई उक्त सभा विसर्जन गरी पुण्यानुमोदन गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा वरिष्ठ उपासक पञ्चबहादुर कोजु लगायत सपरिवारबाट जलपान र भोजन प्रायोजन गरी पुण्य सञ्चय गर्नुभएको थियो । सो पश्चात् भगवान् बुद्धको ढलौटको मूर्ति खटमा राखी बाजा-गाजाका साथ नगदेश ज्ञानमाला भजन खलः समेत गरी सयौं उपासकोपासिकाहरूले नगर परिक्रमा गरी कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको समाचार छ । ❀

अनिच्चावत संखारा उप्पादवय धम्मिनो
उपज्जित्वा निरूज्झन्ति तेसं वूपसमो सुखो

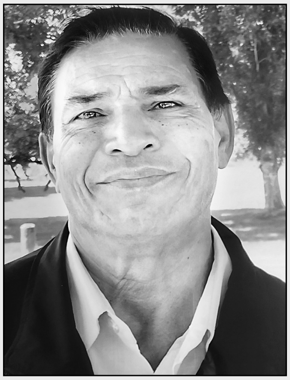

जन्म:
बि.सं. २०११ साल
सि पुन्हि (माघ पुन्हि)

दिवंगत:
ने.सं. ११४५ चिल्लागा १३
(२०८१/१२/१४)

दिवंगत उपासक देवनारां महर्जन

धर्मकीर्ति विहारय् बुद्धपूजा ज्याभ्वले ब्वतिकयादीपिं सकल उपासकोपासिकापिन्त चिया त्वंकेगु प्रवन्ध मिलेयानाः थम्हं फुथें गुहाली यानाच्वनादीम्ह, मिलनसारम्ह व मेहनतीम्ह उपासक देवनारां महर्जन दिवंगत जुयादिल । वय्कलं थःगु जीवनय् भिंगु चित्तं यानादीगु कर्मं मुंकूगु पुण्य शक्तिं परलोक जीवन सुगतिमय ज्वीमा । निर्वाणया हेतु नं चूलाय्मा धकाः कामना यासें पुण्यानुमोदन याना । थुगु दुखं कःगु इलय् वय्कःयाः छयेँजःपिसं बुद्ध शिक्षायात थ्वीकाः धैर्य धारण याय्फयमा धकाः नं कामना याना ।

भवतु सब्ब मंगलम् ।

प्रेम लक्ष्मी नानी, न्यत पुचः

शाक्यधिता नेपालको बाऱ्हौं अन्तरक्रिया कार्यक्रम

२०८२ जेठ ११ गते, आइतवार

स्थान- धम्महल, धर्मकीर्ति विहार ।

यसदिन शाक्यधिता नेपालको बाऱ्हौं अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । शाक्यधिता नेपालले "एक्काईसौं शताब्दीमा नेपालका श्रद्धेय भिक्षुणी गुरुमांहरूको बुद्ध धर्ममा योगदान" विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको थियो ।

शाक्यधिता नेपालका उपाध्यक्ष डा. सुमनकमल तुलाधरको सल्लाह अनुसार सञ्चालित यस कार्यक्रम यसदिन बाऱ्हौं पटकको भएको बुझिएको छ। बाऱ्हौं पटकको यस कार्यक्रम श्रद्धेय भिक्षुणी डा. धम्मवती गुरुमां समक्ष उर्मीला तुलाधरले सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

शासन धज धम्माचरिय अग्ग महा गन्थवाचक पण्डित डा. धम्मवती गुरुमांले पञ्चशील प्रार्थना गराउनु भएपछि शुरू गरिएको यस कार्यक्रममा शाक्यधिता नेपालका उपाध्यक्ष प्रफुल्ल कमल ताम्राकारले स्वागत मन्तव्य प्रस्तुत गर्नुभयो । स्वागत मन्तव्य व्यक्त गर्ने क्रममा उहाँले यस शाक्यधिता नेपाल बि.सं. २०६७ साल कार्तिक महिनामा श्रद्धेय धम्मवती गुरुमांको नेतृत्वमा स्थापना गरी बि.सं. २०६९ सालमा आधिकारिक तवरले दर्ता गरिएको विषयलाई पनि जानकारी गराउनु भयो ।

स्वागत मन्तब्यमा उल्लेख भए अनुसार हाल सम्म ११ जना भिक्षुणी गुरुमांहरूबाट अन्तरक्रिया सम्पन्न भइसकेको बुझियो । उहाँ श्रद्धेय गुरुमांहरूको नाम क्रमैसंग यसरी उल्लेख गरिएका छन् – ञाणवती, अग्गञाणी, चमेली, अनुपमा, मुदिता, अनोजा, चन्द्रशीला, जवनवती, विमलञाणी, केशावती, सुजाता आदि । आजको कार्यक्रमले श्रद्धेय डा. धम्मवती गुरुमां सहित १२ जना श्रद्धेय गुरुमांहरूबाट अन्तरक्रिया सम्पन्न हुन गएको छ ।

शासन धज धम्माचरिय, अग्ग महा-गन्थवाचक पण्डित धम्मवती गुरुमांबाट बुद्ध शासन चिरस्थायी गराउन पुऱ्याइएको अमूल्य योगदानलाई कदरगरी उहाँलाई लुम्बिनी विश्वविद्यालयबाट मानार्थ विद्यावारिधी उपाधिले विभूषित गरिएको थियो भने म्यानमार सरकारले "महासद्धम्म जोतिक धज" पदवीले पनि सम्मान गरिएको छ । यसरी नै श्रद्धेय डा. धम्मवती गुरुमांको अमूल्य योगदानलाई कदर गरी बजाचार्य क्लब, बौद्ध महिला संघ, धर्मोदय सभा, आदि विभिन्न संस्थाहरूले उहाँ गुरुमांलाई कदर स्वरूप सम्मान पत्र चढाई कृत्तज्ञ व्यक्त गरिएको छ। "पूजा च पूजनेय्यान् एतं मंगलमुत्तमं" अर्थात् पूजा गर्न योग्य व्यक्तिलाई पूजा गर्नु पनि एक मंगल कार्य हो भनी भगवान् बुद्धले मंगल सूत्रमा बताउनु भएको मंगल कार्य सम्पन्न भइरहेको बुझिन्छ ।

आजको यस कार्यक्रममा श्रद्धेय डा. धम्मवती गुरुमांको व्यक्तित्व परिचय झल्किएको ज्ञानमाला गीत पनि प्रस्तुत गरी कार्यक्रमलाई अझ रमणिय बनाइयो । यो गीत बौद्ध विद्वान् धर्मरत्न शाक्य त्रिशुलीले रचना गर्नुभएको थियो ।

यसपछि डा. सुमन कमल तुलाधरले श्रद्धेय गुरुमां धम्मवतीको व्यक्तित्व प्रस्तुत गर्ने क्रममा श्रद्धेय विमलञाणी गुरुमां, अनुपमा गुरुमां र मीना तुलाधरले श्रद्धेय धम्मवती गुरुमांबाट उहाँहरूले सिक्नु भएका आदर्शमय ज्ञान गुणहरू प्रस्तुत गर्नुभयो ।

धम्मवती गुरुमांबाट बुद्ध शिक्षा प्रचारार्थ सम्पन्न गर्नुभएका विभिन्न कार्यक्रमहरूका डकुमेन्ट्रीहरू पनि प्रस्तुत गरियो । त्यसमा उहाँले सञ्चालन गर्नुभएका स्वास्थ्य सेवा, बुद्ध शिक्षामा आधारित पुस्तक, पत्रिका प्रकाशन लगायत विभिन्न विहारहरू निर्माण र विहार निर्माण कार्यमा सहयोगी भूमिका निभाउनु भएको र ऋषिणी प्रव्रज्या कार्यपक्रम आदि सञ्चालन गरी नारी सशक्तिकरणका लागि पनि विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको आदर्शमय भूमिका विषयहरू उल्लेख गरियो ।

कार्यक्रममा श्रद्धेय डा. धम्मवती गुरुमांले ओवाद उपदेश दिनुहुँदै शाक्यधिता संस्था कसरी स्थापना भयो भन्ने विषयमा यसको इतिहास प्रस्तुत गर्नुभयो । उहाँले प्रस्तुत गर्नुभएको इतिहास अनुसार वास्तवमा शाक्यधिता संस्था एक अन्तर्राष्ट्रिय संस्था र दलाई लामाको हौसलाले स्थापना भएको संस्था भन्ने कुरा बुझियो । दलाई लामाले नारी वर्गले पनि बुद्ध शासन चिरस्थाई गर्ने कार्यमा अगाडि बढी विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नका लागि सल्लाह दिनुभएको थियो । त्यसैले यसको लागि एक अन्तर्राष्ट्रिय संस्था स्थापना गर्ने योजना बनाइयो । उक्त संस्थाको नाम के राख्ने त भन्ने विषयमा चर्चा गरियो । यस अवस्थामा श्रीलंका र भारतबाट सम्राट अशोककी पुत्री संघमित्राले श्रीलंकामा धर्म प्रचार गर्नुभएको कारणले यस संस्थाको नाम संघमित्रा राख्नु पर्ला भनी सल्लाह दिइयो । तर यस प्रस्तावलाई सुन्नुभएकी श्रद्धेय धम्मवती गुरुमांले आफ्नो मन्तव्य प्रस्तुत गर्नुहुँदै सल्लाह दिनुभयो– "संघमित्ता नामले सीमित दायरामा मात्र रही आफ्नो परिचय दिने गरिन्छ । त्यसैले यस संस्थामा कार्यरत नारीहरू त अन्तर्राष्ट्रिय स्तरबाट आउनु भएका नारीहरू हुनुहुन्छ। उहाँहरू सबै शाक्य मुनी बुद्धका अनुयायी पुत्रीहरू भएको कारणले यस संस्थाको नाम शाक्य मुनि बुद्धका पुत्रीहरू भन्ने अर्थ झल्किने गरी 'शाक्यधिता' राख्दा उत्तम हुने देखिन्छ ।" यस प्रस्तावलाई बहुमतले स्वीकार

गरियो । त्यसैले त्यसबेला देखि यस संस्थाको नाम 'शाक्यधिता' को नामले प्रख्यात भयो । यस संस्थाले एक दुईवटा देशहरू मात्र होइन संसारकै नारीहरूलाई समेटेर बुद्ध शासन चिरस्थायी गर्ने कार्यमा अगाडि बढिरहको देखिन्छ । त्यसैले यस शाक्यधिता अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाले गर्दै आएको बुद्ध शिक्षा प्रचार कार्यलाई निरन्तर रूपमा अगाडि बढाउने हेतुले शाक्यधिता नेपाल पनि अग्रसर हुन सकुन् भन्ने कामना गर्नुहुँदै श्रद्धेय धम्मवती गुरुमांले आफ्नो अमूल्य ओवाद मन्तव्य टुंगाउनु भयो ।

कार्यक्रममा शाक्यधिता नेपालका कोषाध्यक्ष सृजना बज्राचार्यले धन्यवाद व्यक्त गर्नुभयो भने कार्यक्रमको अन्त्यमा श्रद्धेय धम्मवती गुरुमांले पुण्यानुमोदन गर्नुभई कार्यक्रम समापन गर्नुभयो । ❀

समयलाई पर्खिरहेका हामी

✍ **विद्याकुमारी बज्राचार्य**

मर्नुभन्दा जिउँनु सिक्नु पर्छ ।
दु:ख हुनु भन्दा सुख हुने सिक्नु पर्छ ॥
एक्लै जन्मे एक्लै मर्नु छ ।
यो अनित्य संसारमा लैजानु के छ ?
धर्मपाप बाहेक अरू केही छैन ।
धर्म गरे राम्रो जुनी पाउँछ ॥
पाप गरे खराव हुन्छ ।
नाटकीय ढङ्गले तँ छोरा, तँ छोरी ॥
सब नातै-नाता जोड्न बाहेक केही छैन ।
संसार त सर्दै जाने अनित्य नाता मात्र रहेछ ॥
दु:खको मारले अनात्म मर्नु नै पर्ने रहेछ ।
केही छैन हावा, पानी, आगो माटो मै मिल्नु रहेछ ॥
शून्यै शून्यमा फँसेर अड्किरहेका छौं ।
हामी जीवनमा दु:खको आहालमा पर्खिरहेका छौं ।

ध्यानय् छ्यलागु जीवन

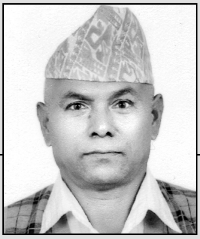

✍ **नातीकाजी महर्जन**
पूच्व यल

भुलेय् जुया च्वनी यौवन दत्तले रस रङ्गय्
जीवन ब:लात्तले भोग बिलास सुखय्
ह्यूपा: काइ छन्हु वृद्ध काले चेतना धर्मय्
याना कुत: ध्याने दइगु गथ्य धर्म मनय्
याय् फयक्य मा: कुत: असारगु रूपे बल बिया ध्यानय्
फुसुलू संगतय् छ्यलातगु जीवन मन बिइथाकु ज्ञानय्
चायक्य मफुगु शरीरयात फक्व: भावना छ्याना
चायक्य फुगु मनं निर्देशित रूपं पालन याना
निर्देशक गुरुं बिइ प्वाथे: स्वयगु कुत: क्यना
योगी स्वल प्वाथे: श्वासयात छले याना
अज्ञानया बलं योगिया स्या: पु: दुखं खना
ध्यान शिविरे च्वना दु:ख सहयाय् मफु फेयतुना
चिल्लाय् दंगु चितं च्वने थाकु दिन छयाना:
जि: धैगु चिका: खंक्यफइ ध्याने मन चिना:
दनं दं: दुनेपिने सिला मतगु जासी केंसी थलथें
बुत्तु बुला सिला च्वनेमा: यच्चुक्येत कुत:याथें
न्हिंथं बुला सिला तगु थल थें शरीर व मन
छ्यला च्वनेमा ध्यान जीवने भिंनी मन
फोहरगु छें लुँ माला काय्गु कुत: थें
ध्याने च्वना ज्ञानया सम्पत्ति दुम्ह धनीथें

आवरण चित्र परिचय

नाम गरेको अन्य ६ वटा सूत्रहरू पनि क्रमैसँग देशना गर्नुभएको थियो ।

प्राय:जसो पाठ गर्दै आइरहेको महासमय सूत्र भगवान् बुद्धले देवताहरूको चित्त कोमल एवं शान्त पार्नको लागि र भिक्षु परिषद् बिच सम्वन्ध जोड्नको लागि प्रथम पटक देशना गर्नुभएको थियो । त्यसपछि दु:खबाट मुक्त हुनको लागि देवब्रह्माहरूको चरित्र अनुसार ६ वटा सूत्रहरू धर्मदेशना गर्नुभएको थियो । ती यसरी छन् –

१) सम्मापरिब्बाजनीय सूत्र – राग चरित्र प्रवल भएकाहरूलाई
२) कलह विवाद सूत्र – द्वेष चित्र प्रवल भएकाहरूलाई
३) महाब्यूह सूत्र – मोह चरित्र प्रबल भएकाहरूलाई
४) चूलब्यूह सूत्र – वितर्क चरित्र प्रबल भएकाहरूलाई
५) तुवट्टक सूत्र – श्रद्धा चरित्र प्रवल भएकाहरूलाई
६) पूराभेद सूत्र – प्रज्ञा (बुद्धि) चरित्र प्रबल भएकाहरूलाई

यसरी ६ भाग गरेर धर्मदेशना गर्नुभएको वेला एकएक सूत्रको अन्तमा एकएक करोड देवब्रह्माहरू अरहन्त भएको विषयमा उल्लेखित छन् भने श्रोतापन्न, सकृदागामी र अनागामी हुने देवताहरू अनगिन्ती नै रहेको उल्लेख गरिएका छन् । ■

धर्मकीर्ति विहारया ४३ क्व:गु हि दान ज्याङ्व: क्वचाल

थ्व हे वंगु २०८२ वैशाख २७ गते (ने. सं. ११४५ बछलाथ्व त्रयोदशी) शनिबा: कुन्हु २५६९ क्व:गु स्वाँयापुन्हिया लसताय् ४३ क्व:गु हिदान ज्याभ्व: धर्मकीर्ति विहार स्वास्थ्य कमिटिया ग्वसालय् क्वचाल । ज्याभ्व: धर्मकीर्ति विहारया गुरुमांपिनि पाखेँ परित्राण पाठयाना बिज्यासे न्ह्याकुगु ख: । लुमंके बह:जु धर्मकीर्ति विहारं दयँदसं बुद्ध जयन्ती (स्वाँया पुन्हि) न्ह्य:.या शनिवार थुगु हि दान ज्याभ्व: न्ह्याका वयाच्वंगु ख: ।

उगु ज्याभ्व:लय् १२ म्ह मिसापिं व २० मिजंपिंयाना मुक्कं ३२ म्हसिनं थ:गु अमुल्यगु हि दान याना दिइगु ख: । धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया सह-सचिव नापं हि दान ज्याभ्व:या संयोजक भाजु मचाकाजी महर्जनया संयोजकत्वय् जूगु थुगु हि दान ज्याभ्व:लय् प्राविधिक ग्वाहाली नेपाल रेडक्रस सोसाइटी केन्द्रीय रक्तसंचार सेवा, प्रदर्शनी मार्ग, यँ पाखें दुगु ख: । अथे हे हि दातापिन्त फलफूल आदि नकेत्वंकेत स्वयंसेवकंपिंस ग्वाहाली यानादिइगु ख: ।

विज्ञानं यक्व हे वस्तुया विकल्प दयेके धुंकूगु ख:सा अस्पतालय् वास:याका च्वंपिं विरामीतय्त मा:गु हिया विकल्प तयार याये मफुगु थौंया इलय् थुगु हि दान ज्याभ्व:पाखेँ अस्पतालय् वास:याका च्वंपिं विरामीतय्त मा:गु हिया व्यवस्थापन यायेत छुं भचासां ग्वाहाली जुइगु भलसा दु ।

थौंया ज्याभ्वलय् हि दान याना बिज्यापिं/दिइपिनिगु नां धल: थथे दु ।

१) रचना सिंह	२) प्रज्ञान तुलाधर, भोटाहिटी	३) श्रद्धेय उपानन्द गुरुमां
४) सूर्यमान रंजित	५) गृहस्थ रंजित	६) सिद्धार्थ शाक्य
७) अनुप शाक्य	८) रामदेवी हमाल	९) इनु प्रधान
१०) अनु प्रधान	११) चन्दन श्रेष्ठ	१२) अनिला कंसाकार
१३) शीला डंगोल	१४) उज्जल रत्न शाक्य	१५) हसन कुमार बज्राचार्य
१६) अमन रत्न कंसाकार	१७) अगम्य रत्न कंसाकार	१८) मीना राउत
१९) युदि शाक्य	२०) प्रकाश मान श्रेष्ठ	२१) उमा मानन्धर
२२) प्रमिला श्रेष्ठ	२३) अभिव रत्न तुलाधर	२४) नविन ज्योती तुलाधर
२५) रमेश महर्जन	२६) रिम्सा महर्जन	२७) सुरेन्द्र मान शाक्य
२८) रोशन काजी तुलाधर, भोटाहिती	२९) केशब डंगोल, कालधारा	३०) आकार श्रेष्ठ
३१) सुजन बैद्य श्रेष्ठ	३२) मचाकाजी महर्जन, तंलाछि	

हि दान ज्याभ्व:यात श्रद्धापूर्वक ग्वाहाली याना दिइपिनिगु नां धल: थुकथं दु ।

१) श्रद्धेय डा. धम्मवती गुरुमां, धर्मकीर्ति विहार

२) कमलकेशरी तुलाधर	३) लक्ष्मी महर्जन त्य:र	४) रमा कंसाकार
५) अनार शोभा कंसाकार, विजेश्वरी	६) केशरी शाक्य, थाय्मदु	७) चम्पा पुच:, धर्मकीर्ति विहार
८) लक्ष्मी सुन्दरी शाक्य, श्री विहार	९) उमेश लाल श्रेष्ठ, बनस्थली	

१०) प्रज्ञान तुलाधर, भोटाहिती

थुगु हिदान ज्याभ्वलय् हि दान यायेत मुक्कं ३५ म्हेस्यां नां दुतिना दिइगु ख:सा स्वम्हसिनं विभिन्न कारणं हि दाना याये मज्युगु ख: । अथे हे ३१ म्ह हि दातापिं न्हापा नं बिया दिइधुंकूपिं ख:सा छम्ह हि दाता न्हापां खुसिइ हि दान याना दिइगु ख: ।

थ:गु मूवंगु हि दान याना दिइपिं सकल हि दातापिं, ग्वाहालि यानादिइपिं श्रद्धेय गुरुमापिं, उपासक, उपासिकापिं, भोजनया व्यवस्था यानादिइपिं गोष्ठी भोजन पुच:या दुज:पिं, प्राविधिकपिं नापं सकलसितं आयोजक पाखें आपालं साधुवाद देछागु दु ।

बोधि टेलिभिजन पाखें थुगु ज्याभ्व:या समाचार संकलन यानादिइगु ख:सा भाजु केशब डंगोलजुं ज्याभ्व:या फेसबुक लाइभ नं याना दीगु ख: ।

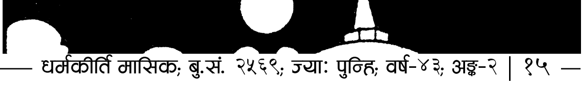

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया ५३ क्वःगु वार्षिक भेला क्वचाल

न्हिल्याः ने.सं. ११४५ बछलागा पञ्चमी (२०८२ जेष्ठ ३ गते) शनिबाः धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया ५३क्वःगु वार्षिक भेला क्वचाल ।

धर्मकीर्ति विहार प्रमुख नापं गोष्ठीया नायः श्रद्धेय डा. धम्मवती गुरुमांया अध्यक्षताय् जूगु उगु ज्याभ्वलय् विहारया आवासीय गुरुमांपिं, गोष्ठीया दुजःपिं, शनिवारीय कक्षाया प्रवचकपिं नापं गोष्ठीया दुजःपि. नापनापं मेमेपिनिगु नं उपस्थिति दुगु खः ।

श्रद्धेय पञ्ञावती गुरुमांपाखें शील प्रार्थना याका बिज्यास्य न्ह्याःगु उगु ज्याभ्वलय् गोष्ठीया छ्याञ्जे मय्जु लोचनतारा तुलाधरजुं वार्षिक प्रतिवेदन न्ह्यब्वया दिल । अथे हे आर्थिक प्रतिवेदन दां भरी रामकुमारी मानन्धरजुं, शनिवारीय कक्षाया प्रतिवेदन ल्यू छ्याञ्जे भाजु मचाकाजी महर्जनजु पाखें न्ह्यब्वःगु जुल ।

उगु ज्याभ्वःलय् भाजु रोशनकाजी तुलाधर 'धर्मकीर्ति अश्वघोष सम्मान' व मय्जु लोचनतारा तुलाधरजु 'धर्मकीर्ति धम्मवती सम्मानं' सम्मानित जुया दिइगु खः। वय्कःपिन्त श्रद्धेय धम्मवती गुरुमांनं विशेष हना पौ लः ल्हाना बिज्यागु खः । उगु हना पौ नापं माःगु ज्वलं डा. रिना तुलाधर बनियाजुं प्रायोजन यानादिइगु खः ।

अथे हे वंगु दँ २०८१ सालया शनिवारीय कक्षा कयाबिज्यापिं/दिइपिं प्रवचकपिं श्रद्धेय पियरतन भन्ते, श्रद्धेय पञ्ञावती गुरुमां, श्रद्धेय जवनवती गुरुमां, श्रद्धेय इन्दावती गुरुमां, भाजु मदनरत्न मानन्धर, डा. त्रिरत्न मानन्धर, डा. रिना तुलाधर बनिया, भाजु बरदेश मानन्धर, मय्जु मीना तुलाधर, भाजु इन्द्रकुमार नकर्मीजुपिन्त धर्मोपहार लःल्हाःगु खः ।

अथे हे धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया दुजःपिं मय्जु डा. सुमन कमल तुलाधरजु व कीर्ति तुलाधरजुयात गण महाविहार, गणबहाः, यँ पाखें धम्म विजय पदनम् पाखें सम्मानित जुया दिइगुयात, मय्जु लोचनतारा तुलाधरजु मास्टर्स इन पालि बुद्धिष्ट स्टडिज उतिर्ण जूगु व यँ महानगरपालिका २७ वडा पाखें साहित्य विधाय् सम्मानित जूगुयात, मय्जु प्रफुल्ल कमल ताम्राकारजु उदाय् समाज पाखें रश्मी वीर सिं कसाः सिरपाः पाखें सम्मानित जूगुयात व भाजु मचाकाजी महर्जनजु राजस्थान, भारतया हाडौती ब्लड डोनर सोसायटीपाखें जीवन रक्षा सम्मान २०२५ पाखें सम्मान जूगुयात कयायात हना पौ लःल्हाःगु खः ।

अथे हे वंगु दँय् जूगु थीथी ज्याभ्वः प्रवज्या दिवसया संयोजक इन्द्रमान महर्जन, गुरुपूजाया संयोजक नोविद शाक्य, हाजिरीजवाफ प्रतियोगिताया संयोजक मचाकाजी महर्जन, शैक्षिक सामाग्री हस्तान्तरणया संयोजक दीना कंसाकार व वार्षिक भेला २०८२ या संयोजक उर्मिला तुलाधरजुयात संयोजक जुया ज्यायाना दिइगुलिं धर्मोपहार देछ्याःगु खः ।

श्रद्धेय डा. धम्मवती गुरुमां नं ओवाद बियाबिज्यासे थःम्ह सिइकागु, थुइकागु ज्ञान व शिक्षा व्यवहारय् छ्यला यंकाः बुद्धधर्मयात च्वन्ह्याकेगु ज्याय् न्ह्याबलें न्ह्याःवना च्वने फयेमाः धैगु सुवाः बिया बिज्यात ।

गोष्ठीया दुजः सुमित्रा तुलाधरजुं ज्याभ्वः न्ह्याका दिइगु खःसा गोष्ठीया उपाध्यक्ष श्रद्धेय इन्दावती गुरुमानं लसकुस न्वचु बियाबिज्याःगु खः । अथे हे गोष्ठीया दुजः मय्जु उर्मिला तुलाधरजुं सुभाय् देछाना दिइगु खः ।

थुगु ज्याभ्वः धर्मकीर्ति फेसबुक पाखें केशब डंगोलजुं प्रत्यक्ष प्रशारण याबना दिइगु खः ।

गोष्ठीया ५३ क्वःगु वार्षिक भेलाय् सम्मानित जुया बिज्यापिं/दिइपिं सकसितं गोष्ठी पाखें आपालं लसहना नापं भितुना नापं ज्याभ्वः ताःलाक क्वचायेकेत माःगु ग्वाहाली याना बिज्यापिं श्रद्धेय गुरुमापिं लगायत सकसितं साधुबाद देछागु दु । ❀

नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा

परीक्षा नतिजा बु.सं. २५६८/बि.सं. २०८१/ई.सं. २०२५

परीक्षा केन्द्र : धर्मकीर्ति विहार, श्रीघः नघः, काठमाडौं

क्र.सं.	कक्षा	पञ्जिका नं.	नाम, थर	प्राप्ताङ्क	प्रतिशत	श्रेणी
१	१०	३०६०२	सुमी शाक्य	४८५	६९.२९	दोस्रो
२	१०	३५२६७	दयालक्ष्मी शाक्य	४६६	६६.५७	दोस्रो
३	१०	२६५४२	श्रृजना शाक्य	४५९	६५.५७	दोस्रो
४	१०	२४३०४	सबिना शाक्य	३९०	५५.७१	दोस्रो
१	९	६३४७२	प्रमिला ताम्रकारा	५५१	७८.७१	प्रथम
२	९	३०७६०	रत्न शोमा श्रेष्ठ	५१६	७३.७१	प्रथम
३	९	३५१६५	जयन्ती तुलाधर	५१४	७३.४३	प्रथम
४	९	३३३४४	सम्झना शाक्य	४६९	६७	दोस्रो
५	९	६४१००	पुष्प हीरा तुलाधर	४३५	६२.१४	दोस्रो
६	९	६८७९२	अकिल शोभा ताम्राकार	४३०	६१.४३	दोस्रो
१	८	६३५९५	पद्म तारा तुलाधर	३१५	५२.५	दोस्रो
१	७	६४११७	सुशील रत्न तुलाधर	३७५	७५	प्रथम
२	७	३०९३४	गुण केशरी नकर्मी	३०६	६१.२	प्रथम
३	७	३५२४९	अनिला कंशाकार	२९८	५९.६	दोस्रो
४	७	३३३३६	अनार शोभा कंशाकार	२७९	५५.८	दोस्रो
५	७	३५५६२	प्रेमा मानन्धर	२५२	५०.४	दोस्रो
६	७	७३३८१	सुशीला शाक्य	२२३	४४.६	तेस्रो
१	५	६७६९६	नारायण देवी मानन्धर	२४१	८०.३	डिस्टिंक्शन
२	५	६४०९९	अमिता मानन्धर	२३७	७९	प्रथम
३	५	६४१२२	गङ्गा मानन्धर	२२०	७३.३	प्रथम
४	५	७०३४१	मञ्जु तण्डुकार, थापा	१६५	५५	दोस्रो
५	५	६४६८८	श्रृजना थापा, मगर	१४९	४९.७	दोस्रो
१	४	६५६५२	रबिना मानन्धर	२५९	८६.३	डिस्टिंक्शन
२	४	६५६५१	सुभद्रा मानन्धर	२५१	८३.७	डिस्टिंक्शन
३	४	६७७०४	रश्मिता तुलाधर	२३७	७९	प्रथम
४	४	३७३१७	इन्दिरा देवी शाक्य	२२८	७६	प्रथम
५	४	६५६४७	निर्मला महर्जन	२२४	७४.७	प्रथम
६	४	६५६०१	हसिना चित्रकार	२१७	७२.३	प्रथम
७	४	६५६२३	अमिर रत्न मानन्धर	२१५	७१.७	प्रथम
८	४	६५६००	इन्दिरा बज्राचार्य	२०४	६८	प्रथम
९	४	६८६७८	उपेन्द्र अधिकारी	२०२	६७.३	प्रथम
१०	४	६५६४३	विकाश मान मानन्धर	१९८	६६	प्रथम
११	४	७५१३९	तरुण मानन्धर	१८४	६१.३	प्रथम
१२	४	७५१४०	निता मालि	१८७	६२.३	प्रथम
१३	४	६५६३७	सबिता महर्जन	१६६	५५.३	दोस्रो
१४	४	६४९५८	हरी कुमार लोहनी	१५४	५१.३	दोस्रो
१५	४	७०४४६	सरस्वती महर्जन	१२६	४२	तेस्रो
१	३	७५१४४	आंशिका पाण्डे	४१	४१	तेस्रो
२	३	६७६१४	आरुष पन्त	४१	४१	तेस्रो
३	३	६७७८२	आरुषी केसी	४१	४१	तेस्रो
४	३	६७८४६९	आयान शाही	४१	४१	तेस्रो
५	३	६७६४९	आयुष्मा खड्का	४८	४८	दोस्रो
६	३	६७६२७	आविष्कार मण्डल	४२	४२	तेस्रो
७	३	६७६२३	अमन पौडेल	४१	४१	तेस्रो
८	३	६५६४४	अमोरिना सिंह	४३	४३	तेस्रो
९	३	६७६६७	अकीला शाक्य	४६	४६	दोस्रो
१०	३	६७७०६	बसुन्धरा मानन्धर	७९	७९	प्रथम

११	३	६५६२६	भवानी मानन्धर	६९	६९	प्रथम
१२	३	७०३४९	इमा सुब्बा	४१	४१	तेस्रो
१३	३	६७६७१	ईशा भट्टराई	५१	५१	दोस्रो
१४	३	६७६५१	जेनी शाक्य	९२	९२	डिस्टिंक्शन
१५	३	७०३३९	कृषा क्षेत्री	४७	४७	दोस्रो
१६	३	६७८६३२	कृतज्ञ महर्जन	८६	८६	डिस्टिंक्शन
१७	३	६७६४७	लक्ष्मी अधिकारी	४९	४९	दोस्रो
१८	३	६७६२२	मृदुल धमला	४९	४९	दोस्रो
१९	३	६७६८२	नेउमी भुसाल	५५	५५	दोस्रो
२०	३	६७६४८	नोबिद शाक्य	९०	९०	डिस्टिंक्शन
२१	३	६७३९९	प्रणिशा श्रेष्ठ	४९	४९	दोस्रो
२२	३	६५६२४	रश्मिला मानन्धर	७३	७३	प्रथम
२३	३	६७६५७	रीना शाक्य	९०	९०	डिस्टिंक्शन
२४	३	७०३३७	रोयन महर्जन	४७	४७	दोस्रो
२५	३	६७६५६	रूमा थामी	४८	४८	दोस्रो
२६	३	६७६३३	सुध्वी श्रेष्ठी	४१	४१	तेस्रो
२७	३	७०४०६	सजला मानन्धर	७८	७८	प्रथम
२८	३	६७६२५	समृद्धि डंगोल	४६	४६	दोस्रो
२९	३	७५१४३	समृद्धि महर्जन	४६	४६	दोस्रो
३०	३	७०३३६	संयोग सिंह विष्ट	४१	४१	तेस्रो
३१	३	६७६३८	श्रृजा शाही	४१	४१	तेस्रो
३२	३	६७६७७	श्रृष्टि बिराकोटी	४१	४१	तेस्रो
३३	३	६७७७५	सुदीप कुमार शर्मा	४१	४१	तेस्रो
३४	३	६७६०९	तेजश्वी श्रेष्ठ	४२	४२	तेस्रो
३५	३	६७६३५	याङ्छेन लामा	५४	५४	दोस्रो
१	२	७५१९६	अमिता मानन्धर	९४	९४	डिस्टिंक्शन
२	२	७०४४०	सबिना महर्जन	९४	९४	डिस्टिंक्शन
३	२	७०४३५	बसन्ति लामा	९२	९२	डिस्टिंक्शन
४	२	७०४०९	चित्रा कुमारी मानन्धर	९०	९०	डिस्टिंक्शन
५	२	७०४४२	ईन्दिरा श्रेष्ठ, चित्रकार	८९	८९	डिस्टिंक्शन
६	२	७०४४४	तारणी स्थापित	९०	९०	डिस्टिंक्शन
७	२	७०४३१	मन्दिरा सिंह	८७	८७	डिस्टिंक्शन
८	२	७५१९८	मीना कपाली दर्शनधारी	८४	८४	डिस्टिंक्शन
९	२	७०४४१	अनुराधा ताम्राकार	९०	९०	डिस्टिंक्शन
१०	२	७०४५१	अञ्जु शाक्य	८२	८२	डिस्टिंक्शन
११	२	७०४३३	विन्दिरा सिंह	८०	८०	डिस्टिंक्शन
१२	२	७०४४७	स्वष्टिका ताम्राकार	८३	८३	डिस्टिंक्शन
१३	२	७०४१३	ललितपुर शाक्य	७८	७८	प्रथम
१४	२	७०३७४	निशा डंगोल महर्जन	७८	७८	प्रथम
१५	२	७५१९५	शुभद्रा तण्डुकार गौतम	७७	७७	प्रथम
१६	२	७०४४९	रबिना सिंह	७६	७६	प्रथम
१७	२	७०३७२	सम्यक डंगोल	७६	७६	प्रथम
१८	२	७०४३६	अमृत मान लामा तामाङ	७२	७२	प्रथम
१९	२	७०३७३	श्रृष्टि डंगोल	७१	७१	प्रथम
२०	२	७५२००	जमुना मानन्धर	७०	७०	प्रथम
२१	२	७०४३०	संघमित्ता सायमी	६८	६८	प्रथम
२२	२	६७६४३	दुर्गा शाक्य	६५	६५	प्रथम
२३	२	७०३६७	दिक्षा शङ्कर	६२	६२	प्रथम
२४	२	७०३७८	आरोष्मा रञ्जित	६०	६०	प्रथम
२५	२	७५२०१	रबिना महर्जन	६०	६०	प्रथम
२६	२	७०४३४	सुनिता गुरुङ	६०	६०	प्रथम
२७	२	७०३६९	रामेश्वरी महर्जन	५९	५९	दोस्रो

२८	२	७०३७१	परिसा श्रेष्ठ	५७	५७	दोस्रो
२९	२	७५१९७	सरीता मानन्धर	५७	५७	दोस्रो
३०	२	७०४३९	अर्नो लामा	५६	५६	दोस्रो
३१	२	७०३७७	मोनिका डंगोल	५२	५२	दोस्रो
३२	२	७०४००	रोहित लुहार	४४	४४	तेस्रो
३३	२	७०३६०	रियुआन पाण्डे	४२	४२	तेस्रो
३४	२	७०३५२	निश्चल डर्जी	४१	४१	तेस्रो
३५	२	७०३५९	प्रदीप कुमार शर्मा	४१	४१	तेस्रो
३६	२	७०३८४	प्रजिला चौधरी	४१	४१	तेस्रो
३७	२	७०४१४	प्राप्ति श्याङ्गताङ्ग	४१	४१	तेस्रो
३८	२	७०३८८	प्रशंसा शेढाई	४१	४१	तेस्रो
३९	२	७०३५०	प्रिन्स डंगोल, महर्जन	४१	४१	तेस्रो
४०	२	७०३९९	राजकुमार राम	४३	४३	तेस्रो
४१	२	७०३५३	दिभान्स बुढाथोकी	४१	४१	तेस्रो
४२	२	७०३५४	इभान श्रेष्ठ	४१	४१	तेस्रो
४३	२	७०४१५	केड्रिक देउला	४२	४२	तेस्रो
४४	२	७०३८६	समाइरा श्रेष्ठ	४१	४१	तेस्रो
४५	२	७०३८५	सयुन श्रेष्ठ	४१	४१	तेस्रो
४६	२	७०४१६	शेल्भिन श्रेष्ठ	४१	४१	तेस्रो
४७	२	७०४१०	साइनिङ्ग श्रेष्ठ	४२	४२	तेस्रो
४८	२	७०३४८	अभिशेक मण्डल	४१	४१	तेस्रो
४९	२	७०४१२	आकिषा श्रेष्ठ	४१	४१	तेस्रो
५०	२	७०३५५	अंशु शाही	४१	४१	तेस्रो
५१	२	७०३८७	दीपिका राणा	४१	४१	तेस्रो
१	१	७५१७८	आज्ञा श्रेष्ठ	४७	४७	दोस्रो
२	१	७५१८४	आकर्षण शाही	४६	४६	दोस्रो
३	१	७५१८१	आकेज थारु	४५	४५	दोस्रो
४	१	७५१७१	आरोण पोखरेल	४५	४५	दोस्रो
५	१	७५१७६	आरुस श्रेष्ठ	४६	४६	दोस्रो
६	१	७५२४२	आर्य शाक्य	९८	९८	डिस्टिंक्शन
७	१	७५२६७	आयुषा राणा	४६	४६	दोस्रो
८	१	७४९८३	आबिका महर्जन	५९	५९	दोस्रो
९	१	७५२३२	अमिज्ञा खड्गी	८६	८६	डिस्टिंक्शन
१०	१	७५२३१	अमिरा खड्गी	६८	६८	प्रथम
११	१	७४२६८	अमृत राणा मगर	६१	६१	प्रथम
१२	१	७५१८३	एञ्जल श्रेष्ठ	४२	४२	तेस्रो
१३	१	७४२६५	अनिशा श्रेष्ठ	४८	४८	दोस्रो
१४	१	७५२११	अञ्जना मानन्धर	८९	८९	डिस्टिंक्शन
१५	१	७४९७८	अर्बिका महर्जन	६४	६४	प्रथम
१६	१	७५२३६	आर्यन शाक्य	६२	६२	प्रथम
१७	१	७५२३९	बबिता बज्राचार्य	६८	६८	प्रथम
१८	१	७५२०३	भुवनेश्वरी डंगोल	८१	८१	डिस्टिंक्शन
१९	१	७५२०६	बीना मानन्धर	७४	८४	प्रथम
२०	१	७५२१५	विनय कृष्ण डंगोल	८५	८५	डिस्टिंक्शन
२१	१	७५२४४	दीपा श्रेष्ठ	७६	७६	प्रथम
२२	१	७५२४०	धुक कुमारी तिवारी	४१	४१	तेस्रो
२३	१	७५१८५	दिविजा तण्डुकार	४१	४१	तेस्रो
२४	१	७५१६९	एलिजा घिसिङ्ग	४१	४१	तेस्रो
२५	१	७५१८८	एबि राई	४१	४१	तेस्रो
२६	१	७५२४६	ग्लोरिना सिंह	४९	४९	दोस्रो
२७	१	७५२१०	जनक माया मानन्धर	४६	४६	दोस्रो
२८	१	७५७२१	जुना शाक्य, प्रधान	७५	७५	प्रथम

२९	१	७६२६६	कबिन आले मगर	४१	४१	तेस्रो
३०	१	७५२२९	कृष्ण राना मगर	५०	५०	दोस्रो
३१	१	७५१७०	कृशिब क्षेत्री	४१	४१	तेस्रो
३२	१	७५२२३	कृष्ण देवी मानन्धर	४३	४३	तेस्रो
३३	१	७५२३५	लक्ष्मी शाक्य	४१	४१	तेस्रो
३४	१	७५२२२	लक्ष्मी देवी पहारी	६०	६०	प्रथम
३५	१	७५२०५	लक्ष्मी अधिकारी	६२	६२	प्रथम
३६	१	७५१८२	मोर्गान श्रेष्ठ	४१	४१	तेस्रो
३७	१	७५२१६	निब्बाण शाक्य	५२	५२	दोस्रो
३८	१	७५२४७	निभा श्रेष्ठ	४६	४६	दोस्रो
३९	१	७५२२१	ओजशी श्रेष्ठ	८९	८९	डिस्टिंक्शन
४०	१	७५१७३	प्रणब धरेल	४५	४५	दोस्रो
४१	१	७५२०२	प्रतिश प्रजापति	६९	६९	प्रथम
४२	१	७५१९२	प्रशु सिलवाल	४१	४१	तेस्रो
४३	१	७४९८०	रमा महर्जन	५५	५५	दोस्रो
४४	१	७५२४८	रशना शाक्य	८५	८५	डिस्टिंक्शन
४५	१	७४२७१	रेशमा परियार	६१	६१	प्रथम
४६	१	७४९७९	रितिका महर्जन	५८	५८	दोस्रो
४७	१	७५१८९	रियान श्रेष्ठ	४१	४१	तेस्रो
४८	१	७५१९१	रोनिका महर्जन	४१	४१	तेस्रो
४९	१	७४९८२	रूबी महर्जन	७१	७१	प्रथम
५०	१	७५१७५	रूबिशा महर्जन	४२	४२	तेस्रो
५१	१	७५२३४	सबिना चित्रकार	७४	७४	प्रथम
५२	१	७५१९०	सादिरा महर्जन	४२	४२	तेस्रो
५३	१	७५१८०	सलिन राना मगर	४१	४१	तेस्रो
५४	१	७४९८१	सम्झोती रावत	५६	५६	दोस्रो
५५	१	७४२७२	समृद्धि बलामी	५६	५६	दोस्रो
५६	१	७६००२	समृद्धि राना मगर	४१	४१	तेस्रो
५७	१	७४२६६	सप्नम राई	४१	४१	तेस्रो
५८	१	७५२१८	सरीता मानन्धर	७४	७४	प्रथम
५९	१	७५२५२	सरस्वती खड्का	७१	७१	प्रथम
६०	१	७५२२०	शान्ति शाही	८७	८७	डिस्टिंक्शन
६१	१	७५२४५	शारदा देवी महर्जन	८९	८९	डिस्टिंक्शन
६२	१	७५२३७	शेख रिजवान	५३	५३	दोस्रो
६३	१	७५२०४	श्रष्टा नापित	८०	८०	डिस्टिंक्शन
६४	१	७५२२७	श्रृजला महर्जन	५६	५६	दोस्रो
६५	१	७५२१७	श्रृजना श्रेष्ठ	५२	५२	दोस्रो
६६	१	७४२६७	श्रृया ढंगोल	५१	५१	दोस्रो
६७	१	७५२३०	श्रृजना थापा मगर	५२	५२	दोस्रो
६८	१	७५२२४	सुदिक्षा बज्राचार्य	५९	५९	दोस्रो
६९	१	७५२३३	स्पर्श श्रेष्ठ	४४	४४	तेस्रो
७०	१	७५७८६	सुभद्रा महर्जन	७१	७१	प्रथम
७१	१	७५१९४	सुभानी प्रजापती	४२	४२	तेस्रो
७२	१	७५२१३	सुमन बज्राचार्य	८४	८४	डिस्टिंक्शन
७३	१	७५२५०	सुनिता बज्राचार्य	८६	८६	डिस्टिंक्शन
७४	१	७५१७९	सुरी राना मगर	४१	४१	तेस्रो
७५	१	७५१९३	सुशान्त पौडेल	४१	४१	तेस्रो
७६	१	७५२०८	तारा बज्राचार्य	५६	५६	दोस्रो
७७	१	७५१८६	तृष्णा थापा मगर	४१	४१	तेस्रो
७८	१	७४२७३	उन्नति राना	७०	७०	प्रथम
७९	१	७५२१२	यशोदा स्थापित	४१	४१	तेस्रो
८०	१	७५१७७	यूनिका श्रेष्ठ	४४	४४	तेस्रो
८१	१	७५७२०	जुरिच प्रधान	६९	६९	प्रथम

गुरुवर भिक्षु अश्वघोष महास्थविर र दो. गुणवती गुरुमांको गुणानुस्मरणमा अभिधर्म पाठ

धर्मकीर्ति मिजंपुचःको आयोजनामा ललितपुर स्थित थैना टोलमा अवस्थित श्री शाक्यसिंह विहारमा साप्ताहिक संक्षिप्त अभिधर्म पालि पाठ र धर्मदेशना कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। नेपालमा बुद्ध शिक्षालाई जनमानसमा पुऱ्याउन आफ्नो सम्पूर्ण प्रव्रजित जीवन बिताउनु भएका आफ्ना दिवंगत गुरुवरद्वय नेपालका छैटौं संघ नायक श्रद्धेय भिक्षु अश्वघोष महास्थविर र श्रद्धेय दो. गुणवती गुरुमांको छैटौं पुण्यस्मृतिको दिनमा गुणानुस्मरण गर्दै ने.सं.ने.सं. ११४५ चिल्लागा नवमि देखि औंसि(२०८१ चैत्र १० गते देखि १६ गते) शनिबारसम्म श्रद्धेय भिक्षु महासंघको तर्फबाट संक्षिप्त अभिधर्म पालि पाठ र धर्मदेशना कार्यक्रम भएको थियो। भगवान बुद्धले सन्तुस्सित देवपुत्र (आफूलाई जन्म दिनुहुने आमा महामायादेवी) लाई वर्षावास तिन महिनासम्म त्रायतिंश देवलोकमा देशना गर्नु भएको अभिधर्म पिटकलाई पाठ गर्ने र गराउने अभ्यासलाई निरन्तरता दिन यस मिजं पुचःले समय समयमा कार्यक्रमको आयोजना गर्दै आएको छ। सो अवसरमा अभिधर्म पाठ र धर्मदेशना निम्न अनुसार भएको थियो। ❀

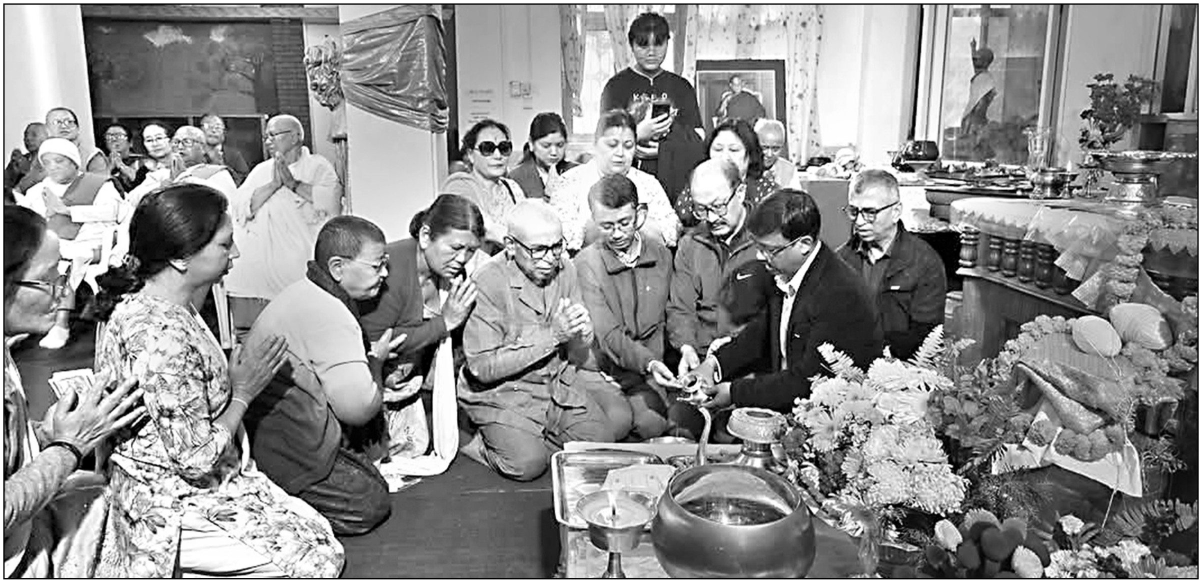

अभिधर्मपकरण र मिति	पाठ गर्नुहुने भन्तेहरू	धर्मदेशना गर्नुहुने भन्तेहरू
धम्मसङ्गणी पकरण २०८१चैत्र १०गते, आइतवार	भिक्षु धर्ममूर्ति महास्थविर भिक्षु सद्धातिस्स महास्थविर भिक्षु कोलितमहास्थविर भिक्षु सारद स्थविर भिक्षु गौतम स्थविर भिक्षु शरणंकर स्थविर	भिक्षु धर्ममूर्ति महास्थविर, आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भू
विभङ्ग पकरण २०८१ चैत्र ११ गते, सोमवार	भिक्षु सागर महास्थविर, भिक्षु अशोक महास्थविर भिक्षु पञ्ञासार महास्थविर भिक्षु नारद स्थविर भिक्षु पियरतन स्थविर भिक्षु लक्खण स्थविर	भिक्षु पञ्ञासार महास्थविर, चाङ्गथली विहार, थसी

धातुकथा पकरण २०८१ चैत्र १२ गते, मंगलवार	भिक्षु भद्दिय महास्थविर भिक्षु सोम स्थविर भिक्षु सुप्रिय स्थविर भिक्षु चन्द्रज्योती स्थविर	भिक्षु भद्दिय महास्थविर, यम्पि महाविहार
पुग्गलपञ्ञत्ति पकरण २०८१ चैत्र १३ गते, बुधवार	भिक्षु धर्मगुप्तमहास्थविर भिक्षु संकिच्चमहास्थविर, भिक्षु समित स्थविर भिक्षु चन्दिमो स्थविर भिक्षु शान्त स्थविर	भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर, बौद्धजन विहार
कथावत्थु पकरण २०८१ चैत्र १४ गते, विहिवार	भिक्षु पियदस्सी स्थविर भिक्षु शान्त सिद्धार्थ स्थविर भिक्षु शान्त सोभन स्थविर भिक्षु सोरत स्थविर भिक्षु सोनक स्थविर	भिक्षु पियदस्सी स्थविर, एहिपस्सिको बौद्ध परिवेण, किपुल्चा
यमक पकरण २०८१ चैत्र १५ गते, शुक्रवार	भिक्षु विमलो स्थविर भिक्षु जुतिमो स्थविर भिक्षु रेवत स्थविर भिक्षु जागरो स्थविर भिक्षु धर्मरत्न भिक्षु संघरत्न	भिक्षु विमलो स्थविर, सिद्धि मङ्गल विहार, थसि
पट्ठान पकरण २०८१ चैत्र १६ गते, शनिवार	भिक्षु धम्मशोभनमहास्थविर भिक्षु शीलभद्र महास्थविर भिक्षु सुमेध महास्थविर सयोदो ऊ. सुजनप्पियमहास्थविर भिक्षु धर्मगुप्तमहास्थविर भिक्षु चन्द्रगुप्तमहास्थविर भिक्षु उपतिस्स महास्थविर भिक्षु पञ्ञारतनमहास्थविर	भिक्षु पञ्ञारतन महास्थविर, सुमंगल विहार, लुँखुसी

श्री शाक्यसिंह विहारको व्यवस्थापन सहयोगमा सञ्चालन भएको उक्त कार्यक्रममा श्रद्धेय भन्तेहरूबाट पञ्चशील समादान गराउनु भएको थियो । सामूहिक बुद्धपूजाको साथै श्रद्धेय भिक्षु पियरतन स्थविरले स्वागत भाषण दिनुभएको थियो । कार्यक्रममा इन्द्र कुमार नकर्मीले धर्मकीर्ति मिजं पुचःको परिचय र यसले बुद्धशासन चिरस्थायी गर्न गर्दै आएका कार्यक्रमहरू बारे जानकारी दिनु भएको थियो ।

कार्यक्रममा पाल्नु हुने समस्त श्रद्धेय भन्ते, गुरुमांहरू प्रति कृतज्ञता ज्ञापन गरिएको थियो भने कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अनुमति दिनुभई उल्लेखनीय सहयोग गरी भव्यताकासाथ कार्यक्रम सफल पार्न सहयोग गर्नुहुने श्री शाक्यसिंह विहार परिवार र नरसिंहाराम विहारका सम्पूर्ण गुरुमांहरूको अतुलनीय सहयोग र योगदान प्रति धर्मकीर्ति मिजं पुचः साधुवाद तथा कृतज्ञता व्यक्त गरेको थियो । धर्मकीर्ति मिजं पुचःका सदस्यहरू र धर्मकीर्ति विहारका अन्य पुचःका सदस्यहरू गरी कूल ४५ जना दाता उपासक-उपासिकाहरूलाई अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका अध्यक्ष फ्राखु विशाल भिक्षु धम्म सोभन महास्थविरले साधुवाद पत्र प्रदान गर्नु भएको थियो ।

अन्तमा, धर्मकीर्ति मिजं पुचःका दिवंगत सदस्यहरूका छोरा, छोरी, श्रीमतीहरूले दिवंगत गुरुहरू भिक्षु अश्वघोष महास्थविर, दो. गुणवती गुरुमां र आ-आफ्ना दिवंगत पूर्वजहरूको पुण्यस्मृतिमा जलधारा गरी सामुहिक पुण्यानुमोदन गरिएको थियो । ❀

अस्पतालमा बिस्कुट, पेय पदार्थ र खानेपानी वितरण

२०८२ बैशाख पूर्णिमा

२५६९ औं बुद्ध जयन्तिको उपलक्ष्यमा धर्मकीर्ति विहार दाता परिवारबाट अस्पतालका बिरामीहरूको सुस्वास्थ्य लाभको कामना गरी बिस्कुट, पेय पदार्थ एवं खानेपानी बितवरण गरी पुण्य सञ्चय गरिएको छ। ❀

वा चायकि मनू

✍ **बाबुकृष्ण डंगोल**
खोना

ज्ञान धयागु दय्वं भ्रीके पुखुली पलेस्वाँ खनी
क्लेश मोह नुगले दय्वं स्वर्ग खनानं लँयात खंसुँ पनी
अज्ञानं जूगु दोषं बीफैमखु उलि दुःख
तर सीक सीकं याःगु दोषं बी तचोगु दुःख
मिखा कनानं सत्य मखंसा सत्य मार्गय् वने गथे
सत्य मार्गय् वने मफुसा सुखया जः खने गथे
जःलूगु इलय् मिखा मकंसा उकिया दोष जःमखु
नुगः दुनेया खिति महूसा ज्ञानया मिला जःलुई मखु
कर्मयात दोष बिया च्वनेवं कर्म लेखा व हिलीमखु
मनय् दुने ज्ञान खंके फुसा स्वर्गया लँपु लुया वई

धर्मकीर्ति विहारमा बुद्ध पूजा र धर्मदेशना

क्र. सं.	बि.सं. २०८२ साल	बुद्धपूजा गर्नुहुने श्रद्धेय गुरुमांहरू	धर्मदेशना गर्नुहुने श्रद्धेय गुरुमांहरू
१	बैशाख	शुभवती	शुभवती
२	बैशाख २९ गते	खेमावती	खेमावती
३	जेठ १ गते, बिहिवार	इन्दावती	इन्दावती
४	जेठ ६ गते, अष्टमी मंगलवार	त्यागवती	त्यागवती
५	जेठ १३ गते, मंगलवार	केशावती	केशावती

*पाप कर्म (अकुशल कर्म) कहिल्यै नगर्नु
पुण्य (कुशल कर्म) गर्दै जानु।*

*आफ्नो चित्त (मन) लाई शुद्ध गर्नु ॥
यही नै बुद्धको उपदेश हो।*

VISHWA MOTOR TRADERS
Putalisadak, Kathmandu Tel.: 4228625 / 4244173

बिश्व मोटर ट्रेडर्स
अनूर सुन्दर तुलाधर
सलिल सुन्दर तुलाधर
काठमाडौं, नेपाल।
मोवाइल: ९८५१०५११३१, ९८५१०५११४७
e-mail: vishwamotor@gmail.com

टोयोटा, मित्सुबिसि, निशान, इसुजु, सुजुकि इत्यादि गाडिका पार्टसहरूको साथै व्याट्रि र इन्भर्टरको लागि सम्पर्क गर्नुहोस्।

गनं वया भीपिं थन ? थनं भीपिं वनेगु गन......? ॥
वने च्वने थाय् बाय् मस्यु ! थन त्वःता वनेमाः अन ॥ -शान्त

बुन्हिं
बि.सं. २०११ साल
सिपुन्ही (माघ पुन्हि)

मदुगु न्हिः
ने.सं. ११४५ चिल्लागा १३
(२०८१/१२/१४)

दि. धम्मोपासक देवनारायण महर्जन, ख्वाबहा, ज्याथा, यैं।

गुणानुस्मरण

वय्कःया नां अनुरूप देवत्व गुणं बिलिबिलि जाःम्ह, सधम्मया सेवाय् गबलें लिचिलेगु बानीमदुम्ह वय्कः देवनारायण महर्जन मत्यवं दिवंगत जुया दीगुलिं सकल हितैषी धम्म पासापिनिगु नुगःख्वः.... हियुउ....थुलि याकनं जगतं बिदा कयाः वनिगु वाःमचाः ! “वयेगु...वनेगु...दयावइगु...फुना वनिगु” संसार प्रकृतिया नियम सुनानं आतक त्वाःथले फूगु मखु। उकिं ज्ञानमाला म्ये चिनातल-

“जहान सपरिवार, इष्ट-मित्रदिपासा !
धन-जन आदि छैँ बुँ त्वःता वने मानिरे” !!

वसपोल तथागत बुद्धया सत्य-वचन लुमंकां मदुम्ह वय्कःया अनन्त गुणयात नुगलय् तया थःगु नुगः चिनाः च्वने फयेमा धकाः न्हेत जाःगु ख्वा बाहाः छैँ ज्याथाय् याकःचा च्वंच्वनादीम्ह वय्कःया तिरि मय्गु ”भाउजु“ प्रति दुनुगलं निसें समवेदना देछासे दिवंगत देवनारायण महर्जनयात जन्म जरा ब्याधि मरण दुःखं तापाःगु निब्वाण-या लँपु याकनं ध्वदुइमा धकाः मनंतुनाच्वना।

देछाकपिं

प्रो. निर्मलमान	- पद्मा तुलाधर	वैशाली, दल्लु, स्वयम्भू
शिशुराजा	- पूर्णिमा बज्राचार्य	बल्खु, यैं
किरणकुमार	- राधिका जोशी	बिज्यासः, स्वयम्भू
शान्तरत्न	- लक्ष्मीदेवी शाक्य	रत्न छैं, लगं भोतेबहाः
जुजुभाई	- मङ्गललक्ष्मी तुलाधर	ज्ञानेश्वर, हाकु ताँ
कृष्णनारायण	- जानकी मानन्धर	डल्लू, स्वयम्भू
रत्नसुन्दर	- लक्ष्मीशोभा शाक्य	थालाछैं, ख्वप
पूर्णबहादुर कर्सबि	- सुशीला शाक्य	गणबहाल, हनुमानस्थान

कलाकार बुद्धरत्न शाक्य, भास्करवर्ण महाविहार, न्याःचुकः, यल।

श्रीघः ज्ञानमाला भजन खलः सकलजपिं नःघः त्वाः यैं ।
मेत्तागार धम्मः परिवारया जः दुजः कजिपिं, दल्लु, स्वयम्भू, यैं ।